

# Kreditbedömning gentemot småföretag - hur hanterar två lokala banker sin kreditgivning?

Akademien för hållbar och samhälls- och teknikutveckling, MDH  
Kandidatuppsats i företagsekonomi, 15 hp  
den 14 juni 2011, VT 2011

Författare: Nermin Abbas 870428  
Emelie Jansson 870127  
Masoumeh Mir Haghi Nejad 700922

Handledare: Ulla Pettersson

## Förord

Under uppsatsens tid har vi stött på både motgångar samt medgångar. Motgångarna är dem som känns hårdast men samtidigt mest lärorikast.

Vi vill rikta ett stort tack till både SEB samt Nordeas respondenter, i Västerås för deras möjlighet att avvara tid åt oss samt ett gott bemötande både vid telefonkontakt och vid intervjuerna. Detta gjorde denna uppsats möjlig.

Tack till vår handledare Ulla Pettersson som har tagit sig tid till diskussion med oss samt råd så att vi återigen hittat tillbaka till stigen eller ska vi säga den röda tråden. Vi vill även tacka våra opponenter som givit oss råd och synpunkter under uppsatsens gång.

---

*Nermin Abbas*

---

*Emelie Jansson*

---

*Masoumeh Mir Haghi Nejad*

Västerås 2011

# Sammanfattning

<b>Titel:</b>	Kreditbedömning gentemot småföretag – hur hanterar två lokala banker sin kreditgivning?
<b>Seminariedatum:</b>	8 juni 2011
<b>Högskola:</b>	Mälardalens högskola Västerås
<b>Institution:</b>	Akademin för hållbar samhälls- och teknikutveckling
<b>Ämne:</b>	Kandidatuppsats i företagsekonomi – FÖA300
<b>Författare:</b>	Nermin Abbas, Emelie Jansson och Masoumeh Mir Haghi Nejad
<b>Handledare:</b>	Ulla Pettersson
<b>Sidoantal:</b>	35
<b>Bilagor:</b>	3
<b>Nyckelord:</b>	Kreditbedömning, kreditgivningsprocess, kreditrisker, småföretag
<b>Syfte:</b>	Uppsatsens syfte är att utifrån teorin analysera SEB samt Nordeas kreditbedömningsprocess gentemot småföretag.
<b>Metod:</b>	Kvalitativ metod. Fallstudie genomförts på två olika banker i Västerås med besöksintervjuer, intervjuerna är semistrukturerade.
<b>Teoretiska perspektiv:</b>	Teorin baseras på artiklar samt böcker om kreditbedömning och dennes process gentemot småföretag.
<b>Empiri:</b>	Fallstudien består av intervjuer med respondenter på SEB respektive Nordea i Västerås. Utöver detta har information på respektive banks webbsidor används.
<b>Resultat:</b>	Överlag så sker kreditbedömningen på liknade sätt som litteraturen beskriver dock finns det vissa skillnader i kreditbedömningsprocessen gentemot småföretag hos respektive bank.

## Abstract

<b>Title:</b>	Credit granting process against small enterprises – how two local banks handle the credit giving?
<b>Seminar date:</b>	8 June 2011
<b>State university:</b>	Mälardalen University Västerås
<b>Institution:</b>	School of Sustainable Development of Society and Technology
<b>Subject:</b>	Bachelor thesis in business – FÖA300
<b>Authors:</b>	Nermin Abbas, Emelie Jansson and Masoumeh Mir Haghi Nejad
<b>Supervisor:</b>	Ulla Pettersson
<b>Pages:</b>	35
<b>Attachments:</b>	3
<b>Key words:</b>	Credit, credit granting process, credit risks, small enterprises
<b>Purpose:</b>	This essay aims to analyze based on the theory SEB and Nordea's credit assessment process against small enterprises.
<b>Methodology:</b>	Qualitative methodology. Case study conducted at two different banks in Västerås with visit interviews, the interviews are semi structured.
<b>Theoretical perspectives:</b>	The theory is based on articles and books on credit and the process, towards small enterprises.
<b>Empirical:</b>	The case study consists of interview with respondents at SEB and Nordea. In addition, information of each bank's website is used.
<b>Conclusion:</b>	Overall the credit rating describes in similar way as in the literature, however there are some differences in the credit rating to small enterprises at respective bank.

# Innehåll

1	Introduktion.....	1
1.1	Bakgrund .....	1
1.2	Problemdiskussion .....	2
1.3	Problemfrågeställning .....	2
1.4	Syfte.....	2
1.5	Målgrupp .....	3
1.6	Avgränsning .....	3
2	Metod .....	4
2.1	Tillvägagångssättet .....	4
2.1.1	Insamling av data.....	4
2.1.2	Val av studieobjekt samt respondenter .....	5
2.1.3	Genomförandet av intervjuer .....	5
2.1.4	Analysprocessen .....	6
2.1.5	Operationalisering.....	6
2.2	Validitet och reliabilitet .....	<b>Fel! Bokmärket är inte definierat.</b>
2.2.1	Saklighet och objektivitet .....	7
2.2.2	Källkritik .....	8
3	Referensram .....	9
3.1	Regler vid kreditbedömning .....	9
3.2	Kreditbedömningsprocessen.....	10
3.3	Information.....	12
3.4	Kreditrisker .....	15
3.5	Säkerheter .....	18
4	Empiri .....	20
4.1	SEB .....	20
4.1.1	Regler vid kreditbedömning .....	20
4.1.2	Kreditbedömningsprocessen.....	21
4.1.3	Information.....	22

4.1.4	Kreditrisker .....	23
4.1.5	Säkerheter .....	23
4.2	Nordea.....	24
4.2.1	Regler vid kreditbedömning .....	24
4.2.2	Kreditbedömningsprocessen.....	25
4.2.3	Information.....	27
4.2.4	Kreditrisker .....	28
4.2.5	Säkerheter .....	28
5	Analys .....	30
5.1	Regler vid kreditbedömning.....	30
5.2	Kreditbedömningsprocess.....	30
5.3	Information.....	32
5.4	Kreditrisker .....	33
5.5	Säkerheter .....	34
6	Slutsatser .....	35
6.1	Sker processen på ett sådant sätt som förklaras i litteraturen? .....	35
6.2	Vilken fokus läggs på den tillgängliga informationen, vilken information krävs och vilken betydelse har säkerheterna? .....	35
6.3	Vilken betydelse har företagsledningen hos det kreditsökande företaget vid kreditbedömningen? .....	36
	Litteraturförteckning: .....	
	Bilaga 1: .....	
	Bilaga 2: .....	
	Bilaga 3: .....	

# 1 Introduktion

*Avsnittet skall ge läsaren bakgrundsinformation för att kunna väcka ett fortsatt intresse. Introduktionen utmynnar i en frågeställning och syfte vilket leder in på den fortsatta uppsatsen.*

## 1.1 Bakgrund

För att Sveriges ekonomiska välfärd skall fungera på ett tillfredställande sätt krävs det bland annat att in- och utlåningen fungerar på ett acceptabelt sätt. Den finansiella marknaden som bankverksamheten tillhör, är ett effektivt sätt att försöka sprida konsumtion samt investering över tiden. Den lagstiftning som uppkom efter Kreugerkraschen<sup>1</sup> 1933 ledde till ökade säkerhetskrav inom området. (Broomé, Elmér & Nylén, 1998, s 10)

Alla företag kan någon gång ha behov av kapital i olika situationer. Kapitalbehovet kan tillfredsställas på en mängd olika sätt såsom självfinansiering eller genom upptagande av lån, kredit, hos kreditgivare. Från kreditgivarens sida finns lönsamhetsmål, för att uppfylla dessa mål krävs bland annat lönsamma kunder. Kreditgivarna blir tvungna att bedöma sina risker för att kunna uppnå lönsamhetsmålen. Genom att bedöma sina risker undviker bankerna ett alltför stort risktagande. (Broomé, Elmér & Nylén, 1998, ss 12-14) Småföretagen får en stor uppmärksamhet från bland annat politiker, det är dessa företag som skapar tillväxt (Winborg & Landström, 2000, s 235). Då 95 procent av alla företag är små- eller medelstora är detta fenomen intressant. Litteraturen påpekar att småföretag har svårare att finansiera sig jämfört med större företag. Detta behöver inte hänföras till företagets storlek utan till företags ledning. Noterade företag har det lättare att attrahera kapital, bland annat genom möjligheten att utge nya aktier. Ägarledda småföretag är ofta onoterade och dessa företag har inte denna möjlighet att utge nya aktier. Detta gör att det svårare för dem att införskaffa kapital. (Bruns, 2003, ss 115-117)

Småföretag i Sverige är många till antalet därför kan detta vara intressant att se hur kreditbedömningsprocessen går tillväga. I småföretaget är ledaren oftast en ensam person och har en mycket central roll. Detta gör att personen ensam besitter god kunskap om sitt företag och småföretagets ekonomiska situation.

År 1974 bildades Baselkommittén som en banktillsynsmyndighet, myndigheten började visa ett intresse för bankernas kapitaltäckning<sup>2</sup> (Funered, 1994, s 78). Kommittén består utav tio länder, deras uppgift är att utfärda icke tvingande rekommendationer, standarder samt riktlinjer som har en hög status för olika tillsynsmyndigheter (Finansinspektionen, 2011-05-

---

<sup>1</sup> År 1932 upplöstes hela Kreuger-koncernen vilket påverkade världen ekonomiskt, psykiskt samt ur ett politiskt perspektiv. Efter kraschen ändrades ägarstrukturen inom de svenska företagen samtidigt som det skedde en omfördelning av bankernas makt. Den betydelse som aktiemarknaden hade för företagen i form av stöd som riskkapitalister minskade i och med Kreuger-kraschen och börsens omsättning fick en fortsatt låg omsättning under ett tiotal år. (Nationalencyklopedin 1, 2011-05-04)

<sup>2</sup> Kapitaltäckningsgrad handlar om hur mycket kapital som bankerna skall sätta undan för att täcka sina åtaganden (Svenska Bankföreningen 1, 2011-05-18).

09). Anledningen till bildandet var att balansräkningarna hos många banker hade försvagats vilket var ett resultat ifrån tidigare kreditförluster (Funered, 1994, s 78).

## **1.2 Problemdiskussion**

Varje kreditansökan är unik vilket gör att banken är extra noggrann med sin kreditbedömning detta för att undvika att utsätta sig för en alltför stor risk (Svedin, 1992, s 24). Kreditgivarens kreditbedömning sker på olika sätt beroende på företagets storlek samt vilken information som finns tillgänglig för kreditgivaren (Andersson, 2003, s 90). Kreditlämnade till småföretag förknippas med ett större risktagande från kreditgivarens sida eftersom småföretag snabbt kan ändra struktur. Utöver den snabba strukturförändringen så förknippas småföretagets ägare med en risk. Småföretaget associeras även med en risk då det finns ett glapp mellan den information som ägaren besitter om företaget och den information som förmedlas till banken. Informationen från småföretaget är svårare att tolka för kreditgivaren vilket leder till osäkerhet i kreditbeslut. (Bruns, 2003, ss 115 & 118-119)

Enligt Broomé, Nylén & Elmér bör den reglering som finns påverka den kreditgivning som sker i Sverige (Broomé, Nylén & Elmér, 1998, s 10). Tidigare finanskriser och främst den som skedde hösten 2008 lämnade spår i samhället vilket ledde till effektiviseringar hos banker och dess bedömning beträffande krediten. Anledningen till att det skedde effektiviseringar var för att bankerna skulle kunna minimera sina kreditrisker. (Kreditkontroller, 2011-05-03) De regler som fanns för cirka tio år sedan räckte inte för att skydda världen från den senaste finanskrisen hösten 2008 (Sveriges Riksbank 1, 2011-05-03).

## **1.3 Problemfrågeställning**

Studien skall besvara följande frågor om bankernas kreditbedömningsprocess gentemot småföretag:

- ❖ Sker processen på ett sådant sätt som beskrivs i litteraturen?
- ❖ Vilken fokus läggs på den tillgängliga informationen, vilken information krävs och vilken betydelse har säkerheterna?
- ❖ Vilken betydelse har företagsledningen hos det kreditsökande företaget vid kreditbedömningen?

Undersökningen skall göras för att se eventuella skillnader mellan bankerna i deras kreditbedömning gentemot småföretag.

## **1.4 Syfte**

Uppsatsens syfte är att analysera hur bankernas kreditbedömningsprocess gentemot småföretag ser ut.



## ***1.5 Målgrupp***

Uppsatsen riktar sig till dem som vill öka sina kunskaper inom kreditgivningsprocessen och främst personer som arbetar inom bank eller i nära anslutning till kreditgivande verksamheter, även företag som behöver större insyn inom ämnet.

## ***1.6 Avgränsning***

Vi har valt att avgränsa oss till två lokala bankkontor i Västerås, SEB samt Nordea. Inriktning sker till småföretag, med småföretag menas i denna uppsats företag som har en omsättning på mindre än fem miljoner kronor per år.

## 2 Metod

*Metodkapitlet visar studiens tillvägagångssätt. Kapitlet berättar om hur valet av studieobjekt har skett samt hur själva data har insamlats för att därefter beskriva hur intervjuerna har genomförts. I slutet av kapitlet görs en diskussion av trovärdigheten och en källkritik görs för att kunna stödja de använda källorna.*

### 2.1 Tillvägagångssättet

Vi har valt att rikta in oss på två lokala bankkontor i Västerås för att se hur deras arbete kring kreditbedömningen gentemot småföretag går tillväga. Detta gör att vi använder oss utav en kvalitativ metod. Med kvalitativ metod menas att studien inriktar sig på ett fåtal objekt för att få en djupare förståelse inom ämnet jämfört med kvantitativa studier som ger en mer generalisering (Björklund & Paulsson, 2003, s 63). Valet av de lokala bankerna utgick ifrån de stora, välkända bankerna (Svenska Bankföreningen 2, 2010, s 4) och utifrån detta togs kontakt med dem för att se vilka banker i Västerås som hade möjlighet att avvara tid. Vi valde att först insamla referenser som sedan beskådades i empirin, utifrån detta drogs det slutsatser. Detta tillvägagångssätt gör undersökningen deduktiv (Björklund & Paulsson, 2003, s 62).

Intervjuerna skedde genom besök hos de valda bankerna och valda respondenter. Båda intervjuerna skedde i ett tidigt stadium för att kunna hjälpa till med en mer djupgående litteratursökning. Det gjordes en genomgång av relevanta lagtexter som bankerna bör arbeta efter, detta för att kunna förstå vilka regler som styr kreditgivarna samt deras beslut i kreditgivningsprocessen. För att få ut ett bra resultat från intervjuerna så är förberedelse viktigt (Kvale & Brinkmann, 2009, ss 116 & 120). Vi valde därför att studera grunderna inom kreditgivningsprocessen och därmed de vanligaste problemen inom denna process innan intervjuerna gjordes. Anledningen till detta var att vi skulle kunna formulera relevanta frågor som sedan kompletterades. Återigen togs det kontakt med bankerna för att kunna ställa ytterligare frågor som var specifikt om problematiken kring kreditbedömningen gentemot småföretag.

#### 2.1.1 Insamling av data

I inledningsfasen försökte vi hitta fakta inom ämnet för att se om det var omdiskuterad. Olika sökmotorer användes för att söka på relevanta ord såsom *kreditgivning*, *kreditbedömning*, *kreditförlust*, *kreditprövning*, *kredit* samt *småföretag*, anledningen till detta var för att kunna få förslag på användbar litteratur. Vi fick upp gamla uppsatser som hjälpt oss vidare med att hitta andra referenser. Därefter letade vi efter användbara böcker på högskolebiblioteket vid Mälardalens högskola i Västerås.

Databasen Libhub som finns vid högskolebiblioteket vid Mälardalens högskola har används för att söka efter artiklar. I Libhub görs sökningen på engelska, ord som användes för sökning var *credit*, *risk*, *assessment*, *bank* och *small enterprise*. Databaserna ABI/INFORM Global samt Taylor & Francis Journals har används med samma sökord, även dessa databaser har hjälpt oss att finna användbara artiklar. Far Komplet användes för att finna artiklar i tidsskriften Balans. Utöver detta har svenska Nationalencyklopedin, Finansinspektionen och

Sverige Riksbanks webbsidor används samt metodböcker funna genom bland annat tidigare uppsatser.

### **2.1.2 Val av studieobjekt samt respondenter**

Valet av respondenter skedde inte slumpmässigt. Med Sveriges fyra största banker (Svenska Bankföreningen 3, 2010, s 4) togs det telefonkontakt för att se vilka av dessa banker i Västerås som hade möjlighet att avvara tid. Efter kontakten med bankerna beslutades det att SEB samt Nordea kunde avvara tid för oss. När vi hade fått ett godkännande för intervjuerna började vi söka den grundläggande informationen om kreditbedömningsprocessen samt information om respektive banks verksamhet. Bankernas respondenter har arbetat länge inom kreditbedömningen därför anser vi att dem har god kunskap om denna process.

### **2.1.3 Genomförandet av intervjuer**

För att spara tid samt för att respondenterna skulle kunna förbereda sig och därmed kunna besvara våra frågor mejlades intervjufrågorna till respondenterna några dagar i förväg. Intervjufrågorna som ställdes kunde fritt besvaras. Frågorna formulerades innan intervjun så att vi kunde ha några riktlinjer att utgå från, detta gör att intervjun är semistrukturerad (Björklund & Paulsson, 2003, s 68). Enligt Kvale & Brinkmann bör frågeutformningen vara kort, detta var anledningen till att respondenternas frågor utformades på samma sätt i vart fall vid den första intervjun hos respektive bank. Det är viktigt med en bra kvalificerad intervjuare för att kunna fatta beslut snabbt under själva intervjun, dessa beslut kan vara av olika karaktär. Exempelvis kan ett svar vara av sådan art att en kompletterande fråga bör ställas. Som ovan redan nämnt bör intervjuaren vara kompetent inom området. (Kvale & Brinkmann, 2009, ss 149-150) Att ha en grundläggande information inom ämnet innan intervju gjorde det möjligt att kunna ställa kompletteringsfrågor under det personliga intervjutillfället. För intervjufrågorna till första intervjun, se bilaga 1. Frågorna vid den första intervjun hos respektive bank var formulerade på samma sätt. Bilaga 2 innehåller intervjufrågor för den andra intervjun med SEB:s respondent. Nordeas intervjufrågor till det andra intervjutillfället finns i bilaga 3.

En kort presentation av anledningen till besöket gjordes vid den första telefonkontakten, mejlet samt vid besöket. Den första intervjun med SEB:s respondent skedde på SEB:s kontor onsdagen den 6 april 2011 i Västerås och denna tog cirka 70 minuter. Den andra intervjun skedde med samma respondent fredagen den 27 maj 2011, i samma kontor, intervjun tog cirka 120 minuter. På Nordeas kontor skedde det två intervjuer med samma respondent, båda intervjuerna med Nordeas respondent tog cirka 45 minuter var. Intervjuerna skedde onsdagen den 13 april 2011 och torsdagen den 24 maj 2011. Det kan i detta läge förklaras att intervjun med Nordeas respondent ledde fram till mycket användbar information i detta första besök. Intervjun med SEB:s respondent ledde till att det krävdes en mer djupgående intervju vid det andra besöket. Det gjordes dock en kompletterande intervjuer hos båda bankerna. Besöksintervjuer valdes för att underlätta för oss att fånga upp relevant information utifrån det respondentens svar samt utifrån deras kroppsspråk (Kvale & Brinkmann, 2009, s 145). Anteckningar togs vid alla intervjuer, det skedde även inspelning utav alla intervjuer utan den sista intervjun med SEB:s respondent. Inspelningen underlättade att informationen återgavs

korrekt, detta gjorde även att vi kunde koncentrera oss på svaren som vi fick för att på så sätt kunna ställa kompletteringsfrågor. Intervjuerna avslutades med att klargöra att alla frågorna var ställda samt om respondenterna hade något mera att tillskjuta eller övriga frågor (Kvale & Brinkmann, 2009, ss 155-156).

När alla intervjuer hade genomförts och dokumenterades så mejlades dessa över för att respondenterna skulle ha möjlighet att kontrollera om informationen som återfanns i denna var korrekt vilket resulterade till vissa korrigeringar.

#### 2.1.4 Analysprocessen

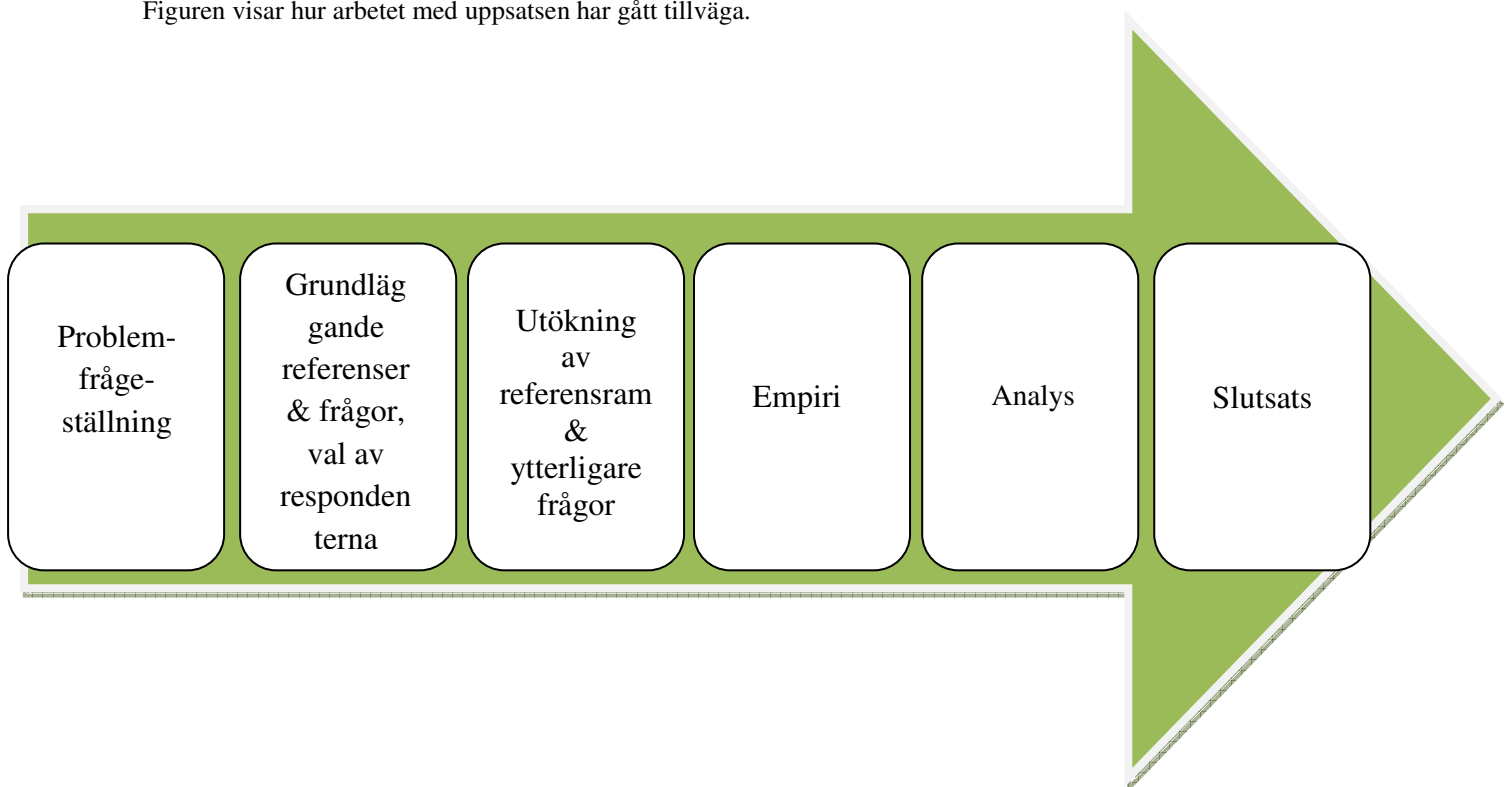
Vår analys är deduktiv och uppbyggd utifrån vår referensram. Respektive bank jämförs i analysen mot de källor som återfinns i referensramen. Analyskapitlet är uppbyggt med samma struktur som både referensramen samt empirin, detta för att underlätta läsningen.

#### 2.1.5 Operationalisering

Figur 1 visar hur uppsatsen är uppbyggd. Först efter frågeställningen skedde en grundläggande referenssökning för att få mer kunskap om grunderna i kreditbedömningsprocessen. Därefter utformades frågorna samt kontakt togs med aktuella banker och deras respondenter. Efter att de första frågorna var ställda gjorde vi en mer utökad referenssökning. Analysen skedde utifrån referenserna och empirin. De slutsatser vi har kommit fram till utgår från vårt syfte och problemfrågeställning.

Figur 1. Operationaliseringsmodell.

Figuren visar hur arbetet med uppsatsen har gått tillväga.



## **2.2 Validitet och Reliabilitet**

Trovärdighet mäts i validitet, reliabilitet samt objektivitet. Finns en hög grad validitet så har studien gjorts genom att mäta det som verkligen skulle mätas. (Björklund & Paulsson, 2003, s 59) Genom intervjuer med respondenter som har kunskap om kreditbedömningsprocess gentemot småföretag så ökas validiteten i analysen jämfört med om vi skulle ha valt kunder som respondenter. Genom att både formulera tydliga frågor (Svenning, 2003, s 64) samt fråga respondenterna hur de definierar småföretag gjorde att det inte skedde några begreppsmissförstånd (Svenning, 2003, s 66) detta ökade validiteten ytterligare.

Reliabilitet är hur trovärdig någonting är, om uppsatsen mäter det som uppsatsen är tänkt att mäta (Nationalencyklopedin 2, 2011-05-03). Graden av tillförlitlighet är viktig då samma studie skall kunna upprepas med samma resultat. Efter att två intervjuer på respektive bank hade utförts skickades materialet tillbaka för att kunna kontrolleras av respondenterna, detta gjorde att det sker en ökad reliabilitet för att studien skall kunna göras igen med samma resultat. (Svenning, 2003, s 67)

Trovärdigheten kan varieras beroende på hur informationen har kommit fram till användaren. Genom att använda sekundärdata från tillförlitliga källor såsom källor från Sveriges Riksbank samt Finansinspektionen blev tillförlitligheten högre. Information som flödar genom flera led kan ändra innebörd utan att detta var i avsikten. Grundinformationen kan ändras beroende på vilket syfte eller ståndpunkt som användaren besitter. (Thurén, 2005, s 53) Vi har valt att söka den ursprungliga källan i de fall då litteraturen hänvisar till annan källa.

Information kan fås utav sekundärdata och primärdata. Material som är skrivet, såsom böcker samt tidskrifter, kallas sekundärdata. Dessa data har insamlats utifrån ett annat syfte än vad själva studien har vilket gör det extra viktigt att försöka bedöma om informationen är objektiv. Data kan både uppges felaktig information samt utelämna viktig information. (Björklund & Paulsson, 2003, ss 67-68) Sekundärdata som vi har använt oss av är främst litteratur samt artiklar. Primärkällor är den källa som anses vara mest trovärdig, jämfört med sekundärkällor då den ger förstahandsinformation (Thurén, 2005, s 53). Primärdata är material som kan inhämtas antingen genom telefonkontakt, mejl eller via intervjuer och har insamlats i linje med undersökningens syfte. I vår studie har vi använt primärdata i form av telefonkontakt, mejl samt personliga intervjuer. Intervjuerna kan ge en djupare förståelse då en anpassning utifrån de enskilda respondenterna och dennes svar kan göras. Vidare kan en tolkning göras utifrån respondenternas kroppsspråk. (Björklund & Paulsson, 2003, ss 68 och 70) Detta var en anledning till att vi valde personliga intervjuer. I de fall då intervjuer sker via enkäter är det lätt att missa ett eventuellt talande kroppsspråk. Intervjuerna kan påverka respondenternas svar i en riktning (Svenning, 2003, s 121), för att försöka undvika detta valde vi att ställa öppna frågor.

### **2.1.6 Saklighet och objektivitet**

Vid genomförandet av intervjuerna fanns det i åtanke att respondenterna kunde skifta i objektivitet, vilket övervägdes när analysen skedde (Kvale & Brinkmann, 2009, ss 259-260). Respondenterna är bankernas ansikte utåt, detta kan leda till att svaren på frågorna blir

formulerade på ett vinklat sätt, till bankens fördel. Personerna som intervjuades representerar stora och välkända banker där de eventuellt vill förmedla viss ”korrekt” information. Detta kan göra att det kan bli en viss brist i objektiviteten vilket vi hade i åtanke när vi gjorde vår analys. Vi valde att dokumentera våra intervjuer direkt efter intervjutillfällena för att på så sätt kunna undvika både misstolkningar samt visst utelämnade av information.

### **2.1.7 Källkritik**

Den referensram som användes har genomgått en trovärdighetsanalys. Vi har valt att jämföra olika författarens ställningstaganden när det gäller referensramen, vi har även tittade på vem som har producerat källan samt anledningen till detta. Det insamlade materialet hjälpte oss att börja inläsningen på ämnet dock hade vi i åtanke vem det var som publicerade källan samt deras eventuella syfte i och med publikationen.

Det gäller att ha förståelse i ämnet som ska behandlas för att kunna tolka respondentens svar. Vidare krävs det förståelse för människan och dennes motivationer eftersom varje människa är unik. (Thurén, 2005, s 108)

Kritik kan riktas mot om rätt respondenter valdes vid intervju. Vi anser att både SEB och Nordeas respondenter var rätt personer för att intervjua då dessa har varit verksamma inom respektive bank i ett flertal år. Respondenterna har en bra överblick över respektive verksamhet och över kreditbedömningsprocessen. Detta gör att vi ansåg att dessa personer gav oss bra och relevant information samt hade kunskap inom de frågor vi ställde.

Intervjuaren samt miljön där intervjun sker kan påverka respondenternas svar (Svenning, 2003, s 63). Detta gjorde att vi har försökt att undvika att påverka respondenterna genom att formulera öppna frågor. Frågorna behövde inte ställas i en specifik ordning utan kunde ställas i den ordning som kändes naturligtast vid respektive intervjutillfälle.

### 3 Referensram

*Kapitlet inleds med att beskriva de lagar, regler samt förordningar som styr kreditmarknaden för att därefter beskriva den grundläggande processen kring kreditgivningen. Vidare behandlas övriga faktorer som är relevanta vid kreditbedömningen såsom eventuella säkerheter för att därefter behandla den kreditrisk som finns och hur den hanteras. Vi har valt att lägga tyngdpunkten på småföretag i hela referensramen då vi har valt denna inriktning.*

#### 3.1 Regler vid kreditbedömning

På kreditmarknaden finns det lagar och regler, dessa bestämmer troligen den kreditvolym som lämnas, det vill säga summan av pengar. Det skedde en ökad reglering i samband med Kreugerkraschen, denna fick en vändpunkt på 1980-talet då utvecklingen gick åt motsatt riktning med en minskad reglering. Både Sveriges Riksbank och den dåvarande regeringen skapade gynnsamma villkor för att sänka inflationen som då var hög. Detta ledde till en kreditmarknad med nya förhållanden och därmed en ökad konkurrens. (Broomé, Elmér & Nylén, 1998, ss 10-12) Den avreglering som började ske på 1980-talet ledde till en ökad kreditgivning vilket ledde in samhället på det tidiga 1990-talets kris. Detta gjorde att det skedde en förnyelse utav lagstiftningen. (Lennander, 2006, s 12) Den grundläggande lagen för bland annat bankerna är *lagen om bank- samt finansieringsrörelse (SFS 2004:297)*. Denna lag reglerar bland annat utlämnandet utav tillstånd till företag som vill bedriva bank- eller finansieringsrörelse samt vilka verksamheter som får bedriva sådan rörelse. Utöver denna lag finns även en lag som hanterar kapitaltäckningen. Lagen har det syfte att reglera det kapital som bankerna skall ha för att bemöta de risker i och med sin verksamhet. Vidare framför denna lag hur uträkningen utav kapitaltäckningsgraden skall ske. (Svenska bankföreningen 2, 2011-05-18)

Enligt lagen 1987:617 § 13, bankrörelselagen, får bankerna endast bevilja kredit om *”låntagaren på goda grunder kan förväntas fullgöra låneförbindelser”* Lagtexten fortsätter och påpekar att det krävs en pant som är betryggande i lös eller i fast egendom dock kan även kredit lämnas in blanco, det vill säga kredit utan säkerhet. (Adlercreutz & Pfannenstill, 2010, s 18)

Banken bedömer småföretagarens kreditvärdighet genom bankens interna policy för kreditgivning. Denna policy hjälper till att uppskatta vilken risknivå som småföretag tillhör (Bruns & Fletcher, 2008, s 174). Enligt Reed & Gill, hänvisad i Svensson (2003, s 23) så skall kreditpolicyn för att vara bra innehålla tydliga krav på vad som är en acceptabel återbetalningsförmåga samt godtagbara säkerheter. Policyn skall även beskriva olika varningssignaler vilket underlättar att se om företaget är på väg in på obestånd. (Svensson, 2003, s 23)

Den finansiella krisen på 1990-talet visade att bankerna som hade följt de tidigare Basel I-reglerna inte klarade sig undan finansiella förluster då de kunde kringgå regelverket (Billing, 2011-04-26). Regelverket som banken idag använder sig av är Basel II som skall på ett effektivt sätt kunna hantera risker och styra kapitalet samt kapitaltäckning av sin

kreditgivning (Kredithantering, 2008, s 30). Basel II påverkar små- och medelstora företag när det gäller bedömningen av kreditrisker (Kredithantering, 2008, s 30). Det regelsystem, Basel II, bankerna följer idag är otillräckliga och borde därför ändras enligt Billing i en artikel i Affärsvärlden publicerad 2009-01-23. (Billing, 2011-04-26) Problemet med Basel II, enligt Billing är sättet som används för att räkna det riskvägda kapitalet. Då en tillgång är stabil behöver endast en liten del av denna tas upp detta gör att det blir en högre kapitaltäckningsnivå<sup>3</sup>. (Billing, 2011-04-26) Den senaste krisen, hösten 2008, visade att inte Basel II reglerna var tillräckliga för bankerna fortlevnad vilket resulterade till en fortsatt utveckling av regelverket, Basel III (Sveriges Riksbank 2, 2011-05-09, s 61). Basel III, med stegvis införande från 2013, har en mer fokus på bankernas tillgångar, tillgångarna skall förhindra eventuella framtida förluster (Sveriges Riksbank 2, 2011-05-09, s 61). Basel III behövs för att bankkunder samt aktieplacereare behöver ett enklare mått för att kunna bilda sig en uppfattning utav bankens ekonomiska situation. (Billing, 2011-04-26)

Det är viktigt att samhällets medborgare har ett förtroende för den finansiella marknaden därför finns det lagar samt regler för aktörerna på denna marknad. Det är Finansinspektionen och Sveriges Riksbank som sköter tillsynen av den finansiella marknaden, så att den reglering som finns följs. Det är Finansinspektionen som har den direkta tillsynen av enskilda företag medan det är Sveriges Riksbank som har den övergripande tillsynen. Finansinspektionen som ger tillstånd för olika verksamheter vilket gör att dessa får bedriva vissa rörelser inom den finansiella marknaden. (Svenska Bankföreningen 3, 2010, s 12) Tillstånden som utfärdas, *oktroj*, är tillstånd för att kunna få bedriva bankrörelse (Adlercreutz & Pfannenstill, 2010, s 205). Finansinspektionens mål är bland annat att den finansiella marknaden skall vara effektiv men samtidigt stabil. Inspektionen ger ut allmänna rekommendationer som är frivilliga att följa. Utöver detta utformar Finansinspektionen även föreskrifter inom de ramlagar som finns. Tillsynen som Finansinspektionen bedriver sker på ett varierat sätt, alltifrån tillsyn på plats hos företagen till att kräva viss information utav företagen. (Svenska Bankföreningen 3, 2010, s 12)

### **3.2 Kreditbedömningsprocessen**

Kreditprocessen gentemot småföretag startar med att småföretaget ansöker om kredit hos exempelvis banken. Efter att småföretaget ansöker om kredit börjar banken med en bedömning utav företaget. För att se hela kreditbedömningsprocessen, se figur 2. Bedömningen består av fyra olika analysdelar, analys av företaget, analys av övriga omständigheter som är av relevans för kreditgivaren, analys av finansieringsmöjligheterna samt säkerhetskraven. Utifrån dessa olika analyser sker ofta en helhetsbedömning. (Broomé, Elmér & Nylén, 1998, s 62) Det är viktigt för bankerna vid kreditgivning gentemot småföretag är att göra en kreditbedömning för att kunna säkerställa att företaget är kreditvärdigt (Andersson, 2003, s 90).

---

<sup>3</sup> Kapitaltäckningsnivån anger hur stort kapital som måste läggas undan för att banken skall kunna täcka sina risker för förluster i samband till utlåning. Kapitaltäckningsnivån anges i procent, enligt Basel II så får denna inte understiga åtta procent. (Svensk Bankföreningen 4, 2011-05-19)

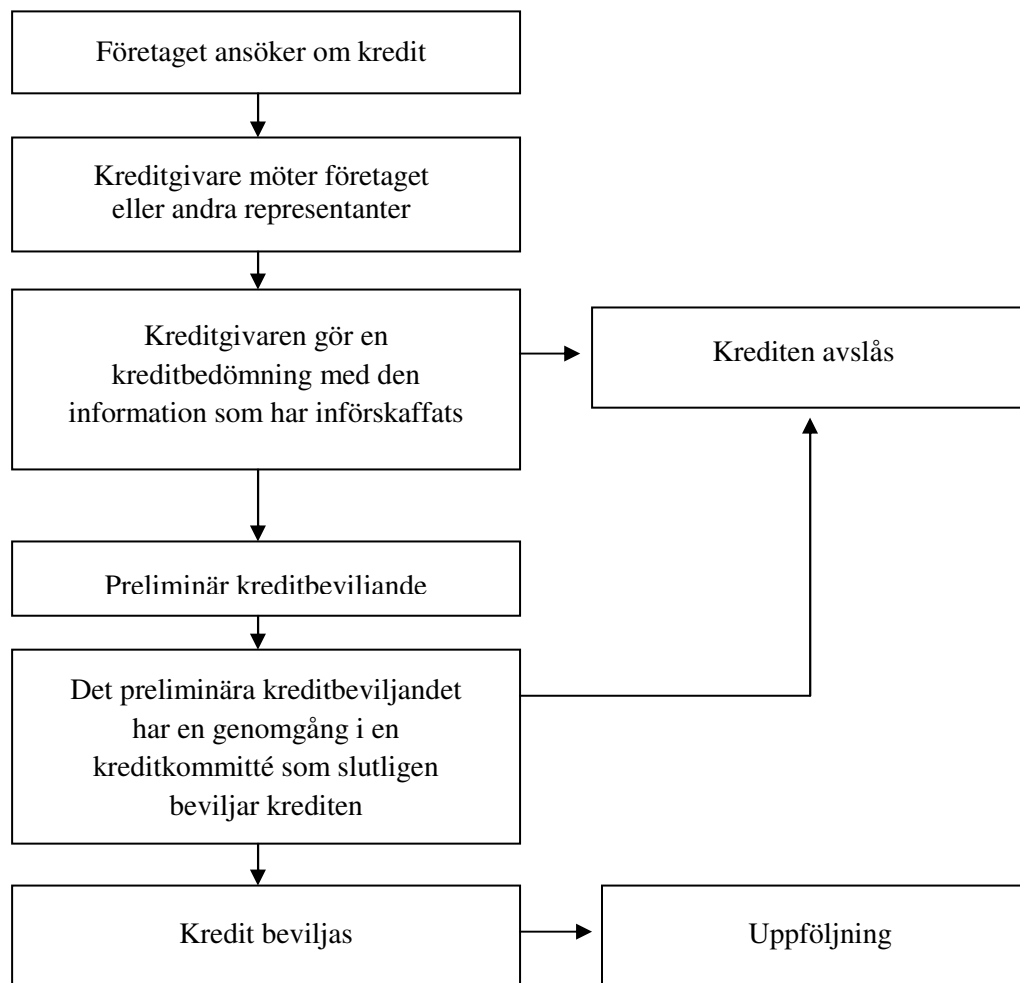


I processen kring kreditförhandlingen klargör kredittagaren sitt behov av kapital för kreditgivaren, detta görs i en så kallat *kreditpropå* (Broomé, Elmér & Nylén, 1998, s 51). Informationen för kreditbeslutet samlas i en kreditpromemoria, kreditPM. KreditPM:et används för att bedöma kreditvärdigheten i en standardiserad modell. Modellen kan innehålla allt från allmänna uppgifter om företaget och dess inriktning på verksamheten, företagsledningen eller ägare samt året då företaget startade till antalet medarbetare i företaget. (Svensson 2003, s 124) Kompetensen på företagets ledning och ägare samt organisationsstrukturen är viktig information för kreditgivaren vid kreditöverenskommelsen. Företagets position på marknaden och dennes utveckling kan vara ett förhandlingsargument, genom att visa vilken kompetens företaget har samt hur de skall kunna växa inom sin marknad. (Broomé, Elmér & Nylén, 1998, ss 51-53) Av informationen sammanställs sedan kreditbedömarens förslag om krediten, vilket innehåller fakta om kreditens belopp samt löptiden. Även en amorteringsplan, ränta och säkerheter berörs i sammanställningen. (Svensson 2003, s 124)

Den individuella bankmannen är viktig vid kreditbedömningen, detta för att kreditbedömningen till småföretag görs oftast manuellt. Den enskilda bankmannen ansvarar för att analysera småföretagets kreditvärdighet för att därefter dokumentera denna. Dokumentationen tillsammans med bankens allmänna beslutssystem utmynnar i en analys som visar hur kreditvärdigt småföretaget är. Kreditvärdigheten värderas i olika nivåer beroende på riskens storlek samt storleken på krediten. (Bruns & Fletcher, 2008, s 174)

Efter att kreditgivaren har fått information om företaget samt gjort en uppskattning av risken, börjar bedömningen av säkerheten. Anledningen till att kreditgivaren vill ha en säkerhet är att denne skall kunna minimera sin eventuella kreditförlust i de fall som kredittagaren inte fullgör sina förpliktelser. Valet av olika säkerhet beror på vilken form av kredit.(Albemark, 1988, s 37)

Figur 2. Kreditprocessen. Figuren visar stegen i processen. Egen bearbetning utifrån Andersson, 2003, s 19.



Kreditlämnandet associeras ofta med långvariga kontakter mellan kreditgivaren och kredittagaren. Tidigare kunder till kreditgivaren, äldre kunder, förknippas med en högre status jämfört med nyare kunder då kreditgivaren kan granska hur företaget innan har skött sig. Utöver företaget ålder så har företagets framgång och storlek betydelse vid bedömningen av status. (Broomé, Elmér & Nylén, 1998, ss 64 och 66-67)

Ett företag som eftersträvar kredit är inte sällan ett företag som vill uppnå vinst då företaget oftast vill generera vinst. Denna fokusering sker även omvänt, det vill säga att även kreditgivaren har vissa lönsamhetsmål. Lönsamhet från kredittagarens sida kan exempelvis uppnås genom att få ett lågt pris på sin kredit. Aspekter som är viktiga i kreditgivningsprocessen är att kredittagaren tror på sitt framtida projekt samt den angelägenhet företaget har för att få krediten. Möjligheterna för företaget att finansieras på andra sätt spelar också en roll i creditsammanhang. (Broomé, Elmér & Nylén, 1998, s 50)

### **3.3 Information**

Vid kreditbedömningen insamlar banken finansiell- samt icke finansiell information, detta görs bland annat från kreditupplysningscenter. Finansiell information används för att bilda sig

en uppfattning om företagets framtida intäkter i ekonomiska termer. Icke finansiell information är information som fås bland annat utifrån affärsidé, företagsledning och erfarenhet hos VD samt omvärlden. (Bruns & Fletcher, 2008, ss 174-175)

Finansiell information är exempelvis årsredovisningar, dessa ger en kortfattad information om företaget. Årsredovisningen innehåller resultat- och balansräkning som visar hur intäkterna och kostnaderna varit under året samt hur sammansättningen av tillgångar och skulderna ser ut på balansdagen. (Svedin, 1992, s 32) Årsredovisningen är offentlig och ger information av ekonomisk art om företag som enligt lag är skyldiga att avge sådan. Förutom balansräkning och resultaträkning så innehåller årsredovisningen noter och förvaltningsberättelse. Skyldighet att avge årsredovisning åligger främst aktiebolag samt ekonomiska föreningar men även andra företag. Revisorn granskar årsredovisningen och utger en revisionsberättelse som även den är offentlig. (Nationalencyklopedin 3, 2011-05-04) Årsredovisningen används som underlag för kreditbedömningen (Svedin, 1992, s 32).

Företagets ålder har en inverkan på kreditgivaren när en kreditbedömning görs. Företag som har en hög ålder är lättare att bedöma när det gäller den ekonomiska situationen. Anledningen till detta är att det finns en längre historik om företaget. Att bevilja kredit till ett etablerat företag är enklare än att bevilja kredit till ett nystartat företag anledningen är densamma som vid äldre företag, det finns mer historik om företaget. Nystartade företag har ofta ingen eller möjligtvis en årsredovisning, detta gör att det blir svårare för kreditgivaren att bedöma företagets ekonomiska situation. Kreditgivaren kan då värdera företaget utifrån bland annat affärsidén. (Svedin, 1992, ss 47-49)

Likviditetsbudgeten är extra viktig vid kreditbedömningen gentemot nystartade företag. Det kreditsökande företags ledning och banken diskuterar kring likviditetsbudgeten för att se om denna är rimlig (Svedin, 1992, s 49). Kassalikviditet är även information som är av betydelse då det gäller kreditbedömningen, det är kassaflödet som skall kunna återbetala krediten (Andersson, 2001). Kassaflödet skall visa in- samt utbetalningen under en period, detta för att kreditgivaren skall få en bättre bild av företaget (IAS7 Rapport över kassaflöden, 2010, punk 4 och 9, s 228-229). Den ger även en information om företagets förmögenhet, om kassaflödet är negativt så visar detta att företaget är i en dålig ekonomisk situation. (Cetin, Jarrow, Protter & Yildirim, 2004, s 2)

Då kreditgivaren skall bedöma kredittagarens återbetalningsförmåga måste banken göra en omvärldsanalys, resursanalys, ekonomisk analys samt analysera affärsidén. Omvärldsanalysen består av en analys utav företagets marknad, kunder samt konkurrenter. Företagets kunder samt hur mycket företaget kommer att fördela sina resurser mellan sina kunder är viktiga faktorer när det gäller bedömningen utav kreditgivarens risk. Med resursanalys menas att det sker en analys utav den resurs som företaget måste ha och företagets ledning, ägare samt styrelse, dessa är några delar utav resursanalysen. Den ekonomiska analysen sker genom att granska och analysera de finansiella siffrorna såsom årsredovisning. Affärsidén beskriver företagets syfte samt mål på marknaden och vilka kunder som företaget riktar sig till. Vidare beskriver affärsidén kundens behov samt de produkter som företaget erbjuder samt företagets tillväxtplaner. Nystartade företag måste också kunna urskilja en affärsidé från början, dock

inte lika omfattande som vid mer etablerade företag. Med hjälp av denna information kan kreditgivare bedöma kreditansökan. (Svedin, 1992, ss 24, 26-27 och 30)

Nya företag har inte alltid så strukturerad affärsidé samt andra inte heller så välformade prognoser, detta gör det svårt för kreditgivaren att bedöma dessa då de inte är klart nedskrivna (Kling, Driver & Larsson, 2003, s 67). Nystartade företag kan vända sig till yrkesorganisationer, såsom *ALMI*<sup>4</sup>, för att få hjälp samt kunskap om hur affärsplaner skall se ut. (Andersson, 2001, A, s 19)

Det kan tilläggas att småföretag inte sällan en icke formell företagsledning, en mindre personalstyrka samt är verksam på en begränsad del utav marknaden. (Andersson, 2003, s 91) Kreditgivaren vill kunna granska företagsledningen och dennes vilja att återbetala krediten samt dennes förmåga att kunna driva ett företag framgångsrikt de närmaste åren (Andersson, 2003, s 90). Banken insamlar då information för att bedöma kreditvärdigheten, denna bedömning består av personliga attribut samt karakteristiska. Kreditbeslut som bygger på förtroende för företagsledningen (Bruns & Fletcher, 2008, ss 174-175), gäller främst ekonomisk information saknas om småföretaget. Banken måste då fokusera om den relation som de kan skapa med småföretagets ägare (Bruns, 2003, s 120). Småföretag har oftast en som leder företaget kan denne vara subjektiv och inte alltid ger kreditgivaren en tillförlitlig information som behövs för att göra en kreditbedömning. Detta leder till att kreditbedömningen måste bygga på relationen mellan kreditgivaren och kredittagaren och att de måste få ett förtroende för varandra. (Kling, Driver & Larsson, 2003, s 67) Småföretagets ägare har en bättre kunskap om själva företaget jämfört med kreditgivaren, detta kan leda till att kreditgivaren kan säga sig osäker i att bevilja en kredit till ett småföretag. (Bruns, 2003, s 120) Företagsledningen vill framstå så bra som möjligt inför kreditgivaren. Kreditgivaren har en svår uppgift när denne skall bedöma kreditvärdigheten på företag. Informationen som kredittagaren har är varierande och kan i vissa fall vara svårtydlig detta gör att kreditgivaren hellre nekar krediter om osäkerhet finns angående kreditvärdigheten. Kreditgivaren försöker skydda sig mot småföretag med en för dålig kreditvärdighet i framtida genom att ställa högre krav i kreditbedömningen. Vilket kan leda till att kreditgivaren kan neka kredit till ett företag med möjligheten att bli framgångsrikt. (Andersson, 2003, s 90)

Den modell som är beskriven ovan är mycket tidskrävande från kreditgivarens sida därför görs det ofta endast en större analys när nya kredittagare ansöker om kredit eller vid större investeringar. En enklare modell för kreditbedömningen är användbar då mindre företag ansöker om kredit. Denna analys sker då via en direkt kontakt mellan kredittagaren och kreditgivaren. Det första steget är att kreditgivaren utgår från den information som kredittagaren lämnar om företaget för att därefter göra sig en enkel uppskattning om företagets räntabilitet, likviditet samt soliditet. Dessa frågor används för att göra en gemensam analys av finansiellt slag. Där läggs åtanke till inbetalningsöverskott i och med exempelvis en nyinvestering. Utöver detta tas det hänsyn till de utbetalningar som hänför sig till

---

<sup>4</sup> ALMI är ett statligt ägt bolag som skall hjälpa företag med bra idéer att kunna utveckla sig, detta görs genom både finansiering samt rådgivning (ALMI, 2011-05-18).

nyinvesteringar samt kredittagarens övriga krediter och eventuella framtida reinvesteringar. (Broomé, Elmér & Nylén, 1998, ss 67-68)

Övrig information som är relevant vid kreditbedömningen är information som är icke-bokföringsmässiga såsom betalningsanmärkningar samt betalningshistorik (Andersson, 2001). Betalningsanmärkningar kan påverka företagets kreditvärdighet. Betalningsanmärkningar uppstår då en skuld inte betalas. Ett företag som har anmärkningar visar bristande förmåga att hantera sina betalningar därför behövs det starka skäl för att bevilja krediten. Kreditupplysningsföretag samt Kronofogden kan vara till stor hjälp för att kontrollera att skulderna är reglerade. (Sigbladh & Wilow, 2008, ss 177-179) Den information som kreditupplysningsföretagen lämnar om småföretag är mycket god, de levererar prognoser om riskbedömningen. Dock händer det att kreditupplysningsföretagens information om risken i och med småföretag är ofullständig, då kreditupplysningsföretagen kan inte göra en bedömning utav risken för värdet av alla småföretaget. (Andersson, 2003, ss 91-92)

Även om det är god tillgång på information så behöver detta inte leda till ett bättre kreditbedömningsbeslut. Anledningen till detta är att mängden information inte har någon betydelse utan det är vad själva informationen visar som är värdefull. (Andersson, 2001)

### **3.4 Kreditrisker**

*"Det är inte farligt att låna pengar, det farliga är att låna ut dem."* (Fritiof Nilsson Piratens novell Millionären, citerad i Albemark, 1988, s 28)

Det finns två olika risker när det gäller kreditbedömning, risk för insolvens samt risk vid insolvens. Risken för insolvens innebär att det finns fara att kredittagaren inte kan fullgöra sina betalningsförpliktelser. Risk vid insolvens innebär att det sker en bedömning av värdet på säkerheten som kredittagaren har lämnat till kreditgivaren i och med kreditavtalet. Det som kreditgivaren gör är att se vilket värde som panten har, anledningen till detta är för att se pantens marknadsvärde om det eventuell skulle ske en försäljning. Marknadsvärdet i sin tur jämförs med den lämnade krediten. Risktäckningskravet fås genom en multiplikation av de två riskerna, detta är en marginal som kreditgivare måste ha för att täcka den förväntade kreditrisken. (Sigbladh & Wilow, 2008, s 34)

Kreditrisker kan uppstå när det finns risk för att kredittagaren inte uppfyller sin återbetalningsförmåga. Ett sätt för banken att skydda sig för kreditförluster är att banken kan neka krediten till kredittagaren trots att säkerhet finns. Detta kan också ske om kreditgivaren befarar att företaget kan hamna i en obeståndssituation. (Sigbladh & Wilow, 2008, ss 13-14) Den enskilda risken vid kreditgivningen samt den totala risken i företaget har betydelse vid kreditgivningen. Den totala risken som finns består av en rörelserisk samt en finansiell risk. Exempel på rörelserisk är den priskonkurrens som finns och exempel på finansiell risk är problematiken med kassalikviditeten samt en alltför dålig soliditet. Den finansiella risken kan motverkas av säkerheter. (Broomé, Elmér & Nylén, 1998, s 64)

Herring tror inte att en minskning av kreditrisken kommer att ske. Konkurrensen emellan bankerna kommer att leda till att hanteringen av kreditriskerna inte sker på ett effektivt sätt.

Denna konkurrens mellan bankerna kommer att förstärkas av att icke-banker<sup>5</sup> uppkommer på marknaden. Icke-banker har fått sin framfart genom att en avreglering har skett på både den nationella och den internationella finansiella marknaden. Den hårda konkurrensen kan leda till att ett lån kan beviljas utan att banken får den kompensation som den bör ha för upptagandet av lånet. Modeller av olika slag ger en bedömning av olika risker beroende på kund, marknader samt regioner. Om en bank ökar sina risker beträffande krediter så ökar även den totala risken för banken. Banken prissätter krediten, det vill säga räntan, beroende på vilken risk banken utsätter sig för. Högre ränta kompenserar den brist på säkerhet som eventuellt finns. Kunder med hög ränta, associeras med hög risk och tvärtom. Anledningen till detta är att kreditgivaren utsätter sig för en hög risk vilket de kompenserar med en högre avgift, ränta. (Broomé, Elmér & Nylén, 1998, s 12) Även om riskhantering har blivit svårare, har innovationen kring finansiella instrument gjort att det har kommit nya verktyg för att hantera kreditrisker. En effektivisering har gjorts av kreditriskhanteringen hos bankerna, anledningen till detta är att kredithanteringen skall fungera på ett tillfredställande sätt. När effektiviseringar sker så ökas värdet för aktieägarna samtidigt som den finansiella stabiliteten ökar. (Herring, 1999, ss 64 och 66)

Banklån har visat sig att vara den viktigaste källan för kapital hos både små- samt medelstora företag (Winborg & Landström, 2000, s 237). Småföretag, jämfört med stora företag, har svårare att finansiera sig. Anledningen till detta är att småföretag ofta förknippas med ett större risktagande för bankerna. Växande företag kan snabbt ändra sin struktur vilket gör det svårt för kreditgivarna att förutsäga den framtida återbetalningsförmågan. Små- och medelstora företag har inte samma förhandlingsförmåga som stora banker vilket gör att mindre företag inte får samma, ibland mycket gynnsamma, kreditvillkor. (Bruns, 2003, s 115)

Riskuppskattningen är svårt, framför allt när det gäller små- samt mellanstora företag eftersom dessa företag förknippas med informationsasymmetri (Bruns & Fletcher, 2008, s 174). Småföretag har mer kunskap om sin verksamhet än vad utomstående har, detta kan bero på småföretag inte delar med sig information till externa parter såsom banker (Bruns, 2003, s 118). Problemet med informationsasymmetri är att den inte är ensidig. (Winborg & Landström, 2000, s 237) Informationsasymmetri, kan vara av både för- och nackdel för kreditgivaren. När kreditgivaren har bättre information än kredittagaren om marknaden så har kreditgivaren lättare att göra en bedömning av företagets affärsidé vilket är en fördel för kreditgivaren vilket även minskar dennes risk. När kredittagaren har mer information än kreditgivaren så blir det svårare för kreditgivaren att bedöma kreditvärdigheten vilket är att se som en nackdel för kreditgivare. (Bruns, 2004, s 33) Informationsasymmetri kan bidra till att kreditgivaren gör en felaktig kreditbedömning och därmed drabbas av en kreditförlust. Banker vill ha kredittagare med låg risknivå samtidigt som kredittagare tenderar att söka finansiering från just banker när de anser att idén är riskfylld. (Bruns & Fletcher, 2008, ss 173-175)

Vid riskbedömningen är företagsledningen relevant. Företagsledningen skall arbeta tillsammans för företagets bästa samt de skall kunna leda företaget och därför behövs kompetenta personer och rätt sammansättning utav dessa. Gott ledarskap definieras såsom att

---

<sup>5</sup> Med icke banker menas de banker som inte är banker enligt lagens mening (Sveriges Riksbank 4, 2011-05-09).

ledaren kan stå för sitt ord, vara ärlig, se allt ur ett större perspektiv för att kunna se arbetsuppgifterna för att därefter kunna delegera ansvar samt uppgifter. Vidare bör ledaren kunna förmedla företagets mål till de anställda. Saknar företagsledaren erfarenhet samt kunskap kan detta innebära risk för både företagets framgång och för kreditgivaren. (Broomé, Elmér & Nylén, 1998, ss 60-61)

Figur 3. Riskmatris. Egen bearbetning utifrån Broomé, Elmér & Nylén (1998, s 61).

<b>Kredit- förhållandet</b>			
<b>Företags- ledning</b>	<b>Nyinvestering</b>	<b>Nyföretagande</b>	<b>Ny situation</b>
<b>Gammal företagsledning</b>	Liten risk	Risk	Stor risk
<b>Ny företagsledning</b>	Risk	Stor risk	Mycket stor risk

Figur 3 visar det förhållande som råder mellan olika krediter samt den roll som företagsledningen har. En ny företagsledning förknippas alltid med en större risk och med en risk som ökar vid nyföretagande och är ännu större vid en ny situation. Liten risk finns vid nyinvestering med en gammal företagsledning, risken ökar vid nyföretagande och är stor vid en ny situation. (Broomé, Elmér & Nylén, 1998, ss 60-61) Det är större risk att nyetablerade företag går i konkurs än för företag som redan är etablerade på marknaden, detta eftersom nystartade företag ofta är enmansföretag och dessa har brister om tidigare erfarenheter samt ekonomiska kunskap. (Svedin, 1992, ss 47-49)

Kreditrating är ett system som värdera krediter, detta är ett officiellt system. I systemet görs en bedömning utav kreditrisken som genererar vilken ränta kreditgivaren bör begära. (Tegin, 1997, s 185) Kredit-scoring är ett internt system som används för att rangordna olika kunder utifrån risk samt räntesats (Brommé, Elmér & Nylén, 1998, s 12). För att bedöma kreditrisken så kan banken använda sig av kredit-scoring, detta är ett sätt att använda informationen som kreditgivaren behöver för att bedöma olika risker som uppkommer vid kreditbedömning (Hilscher & Wilson, 2010, s 1). Efter att bearbetning sker av all information så fås det fram en uppgift om kreditvärdigheten och denna beskrivs som en siffra. Scoring är ett optimalt sätt att väga ihop all information samt all risk istället för att behandla varje risk för sig. Scoring

bygger på att varje ny kredittagare kommer att agera på ett liknade sätt som tidigare kredittagare. (Sigbladh & Wilow, 2008, ss 132- 133)

### **3.5 Säkerheter**

Säkerheter begärs utav kreditgivaren av den anledningen att de skall minska kreditrisken (Albemark, 1988, s 37). Analys av säkerhet görs för att kunna bedöma vilken säkerhet som är optimal samt vilka möjligheter det finns till lämnandet av säkerheter. (Broomé, Elmér & Nylén, 1998, s 67).

Säkerheter finns i form av realsäkerhet i fast- eller lösegenom. Utöver realsäkerhet finns även säkerheter såsom borgen, det händer dock att krediter lämnas utan krav på säkerheter (Lennander, 2006, ss 15-18). Enligt Adlercreutz & Pfannenstill spelar säkerheterna inte en sådan stor roll när det gäller om en potentiell låntagare får kredit eller inte, utan det är företagets möjligheter att utvecklas i framtiden (Adlercreutz & Pfannenstill, 2010, s 18).

Ett kreditavtal innehåller flertalet villkor, utöver villkor om en eventuell säkerhet kan även negativa klausuler tas upp. Negativ klausul är villkor där låntagaren tecknar sig för att inte ställa en säkerhet, real, hos någon annan kreditgivare. (Adlercreutz & Pfannenstill, 2010, s 18) Om en eventuell kreditgivning inte uppfyller kravet på säkerhet kan ändå denna kredit ges för att kunna bygga på en värdefull kundrelation (Herring, 1999, s 66). Krav på säkerhet varierar beroende på kreditens omfattning (Lennander, 2006, s 16).

#### **Realsäkerhet**

En kredittagare kan lämna olika säkerheter som kreditgivaren eventuellt begär, detta för att kreditgivaren skall finna lånet säkert. Med realsäkerhet (panträtt) menas att kredittagaren erbjuder kreditgivaren en säkerhet utav real art, denna säkerhet skall kompensera för en eventuell återbetalningsbrist. Realsäkerhet delas upp i fast egendom samt lös egendom (Sigbladh & Wilow, 2008, s 99). Exempel på olika tillgångar som tillhör det reala är panträtt i fast egendom såsom fastighetsinteckning men även företagshypotek. (Nationalencyklopedin 4, 2011-05-03)

När en fastighetsägare vill använda sin fastighet som pant måste det beviljas av inskrivningsmyndigheten. Ägaren måste då ansöka om ett belopp som intecknas i fastighetsregistret, med denna inteckning offentliggör inskrivningsmyndigheten ett pantbrev som bevis på att inteckning på beloppet är godkänt. (Sigbladh & Wilow, 2008, ss 100-101) Då banken begär realsäkerhet av kredittagaren kan detta även vara en form av lös egendom såsom företagshypotek (Nationalencyklopedin 5, 2011-05-04). Lös egendom innefattar lösa saker (lösöre), exempelvis tavlor, möbler, bilar, datorer, maskiner, fordringar, enkla och löpande skuldebrev samt ofria mark på byggnad, exempel på det kan vara fastighet på tomt som hyrs (Sigbladh & Wilow, 2008, s 104). Beträffande företag innefattar ofta lös egendom varor, kundfordringar samt inventarier (Nationalencyklopedin 5, 2011-05-04).



## **Borgen**

Borgen är en vanlig säkerhetsform, även kallad personsäkerhet (Konsumentverket, 2011-04-04). Med borgen menas att en eller flera personer garanterar att om låntagaren/kredittagaren inte fullgör sina förpliktelser så skall borgensmannen/borgenmännen fullgöra gäldenärens förpliktelser (Nationalencyklopedin 6, 2011-04-04). Det finns två sorters borgen, *enkel borgen* samt *proprieborgen*. Enkel borgen innebär att kreditgivaren först skall kontakta gäldenären när betalningen skall ske. Om gäldenären inte har möjligt att fullgöra sina förpliktelser är borgensmannen betalningsansvarig. Borgensmannen har vid proprieborgen direkt betalningsansvar, kreditgivaren, borgenären kan direkt kräva borgensmannen på betalning utan att först kontakta gäldenären. Det spelar alltså ingen roll om borgenären söker gäldenären eller borgensmannen för betalning. Proprieborgen är den vanligaste formen av borgen. (Sigbladh & Wilow, 2008, s 111)

## **Blancolån**

Blancolån är lån där banken inte kräver någon säkerhet. Dessa lån får endast ske med en viss procentsats av bankernas inlåning samt kapital. Dessa lån utan säkerhet får endast ske till vissa speciella kunder som banken vill gynna. (Lennander, 2006, s 15) Anser banken att företaget har säker information samt återbetalningsförmåga kan krediten lämnas utan krav på säkerhet (Bruns & Fletcher, 2008, s 174).

## 4 Empiri

*I empirikapitlet behandlas respektive bank var för sig, kapitlet visar den information som intervjuerna genererade. Varje banks intervjuer hålls separat för att läsaren enklare skall kunna urskilja respektive banks ståndpunkt.*

SEB:s respondent har arbetat med kreditbedömning och varit placerad på SEB:s kontor i Västerås i cirka ett och ett halvt år vilket gör att respondenten är insatt i frågor som rör kreditbedömningen och dennes process. Vidare har respondenten ett förflutet inom det finansiella området som bland annat rådgivare detta gör att denne är bekant med den finansiella marknaden vilket underlättade vår frågeställning. (SEB:s respondent, 2011-04-06)

Nordeas respondent i Västerås har varit verksam inom bankområdet sedan 1989 vilket gör att denne har en god kunskap om Nordeas kreditbedömning. (Nordeas respondent, 2011-04-13)

### 4.1 SEB

SEB bildas år 1856 och är belägen inom ett 20-tal länder runt i världen. Banken har idag ett omfattande kundunderlag över hela Sverige samt Baltikum med betydande företagskunderna inom länderna Norge, Danmark, Finland samt Tyskland. (SEB:s respondent, 2011-05-04) SEB:s verksamhet i Sverige lägger främst fokus på fondförvaltning samt livförsäkringar men även bostadslån och finansbolagsverksamheten har en viss tyngdpunkt i bankens verksamhet. Av tradition är SEB stora på aktie- och valutahandel och även internationella betalningar. (Svenska Bankföreningen, 2010, s 4)

#### 4.1.1 Regler vid kreditbedömning

SEB har en omfattande policy som reglerar kreditgivningen. SEB följer de lagar som finns beträffande kreditgivningsprocessen då främst kreditgivningslagen. Utöver detta finns även regler om existensminimum som är relevanta vid borgensåtaganden då det gäller småföretag, samt även skuldsaneringslagen och regler vid företagsförvärv. I en obeståndssituation är konkurslagen relevant, lagen reglerar att gäldenärens samtliga tillgångar tas hand om för att sedan delas ut på genomtänkt sätt till borgenärerna. Det är Finansinspektionen som sköter tillsynen över banker och därmed även tillsyn över SEB. Vid dålig kreditgivning kan kredittagaren vända sig till Allmänna reklamationsnämnden då denne anser sig ha blivit felaktigt bemött. (SEB:s respondent, 2011-04-06)

Finanskrisen som skedde hösten 2008 har lett till vissa förändringar och skärpningar i kreditgivningen inom SEB. Under lågkonjunkturer så är alla banker samt SEB speciellt försiktiga i sin kreditgivningsprocess. SEB utför en mer djupgående kontroll av småföretagets ekonomiska situation samt dennes återbetalningsförmåga. (SEB:s respondent, 2011-04-06)

Banken är skyldig att följa de kommande Basel III- reglerna (SEB:s respondent, 2011-04-06), arbetet kring detta nya regelverk sker centralt sedan några år tillbaka (SEB:s respondent, 2011-05-27). För nystartade företag finns det andra regelverk som beskriver hur

kreditbedömningen skall gå till. Anledningen till detta är att nystartade företag inte har någon historik (SEB:s respondent, 2011-04-06).

#### **4.1.2 Kreditbedömningsprocessen**

SEB:s kreditbedömningsprocess gentemot småföretag görs för att kunna bedöma småföretagets kreditvärdighet (SEB:s respondent, 2011-04-06). Företagets storlek har ingen betydelse när det gäller kreditbedömningsprocessen. Den avgörande faktorn är istället komplexiteten. Komplexiteten kan ligga i själva företagets uppbyggnad eller i den kreditlösning som företaget önskar. Vid enklare fall görs endast en grundläggande informations inhämtning samt en analys utav detta material. Detta gör att SEB inte delar in sina kunder som små eller stora utifrån själva företagets omsättning. Dock så görs en *rådgivnings- märkning* av större kunder utifrån omsättning samt antal anställda i företaget. Företag under en fem miljoners gräns har kontakt med SEB via deras kundtjänst jämfört med företag som passerar gränsen vilka har en mer omfattande personlig kontakt. (SEB:s respondent, 2011-05-27)

Räntan är ett sätt att vinna marknadsandelar. För SEB är det viktigt att skapa bra relationer med sina kunder, kundrelationer skapas bland annat genom att SEB:s medarbetare skall vara kunniga ekonomiska rådgivare. En bra relation med sina kunder leder att SEB plockar marknadsandelar. God kontakt med banken gör även att kredittagaren, som företagskund, får en tillit gentemot banken så att SEB eventuellt även får förvalta den privata ekonomin för småföretagets ägare eller ledning. (SEB:s respondent, 2011-04-06)

Tidpunkten vid kreditansökan är viktig för kreditbedömningsprocessen. Det är utifrån denna tidpunkt som en analys sker utav det kreditansökande småföretagets situation samt den framåtriktade prognosen som småföretaget har. All kreditgivning skall ske med rimlighet. Det viktigt för SEB att kontrollera om småföretagets har en möjlighet att återbetala den ansökta krediten.

Kreditbedömningsprocessen inleds med ett möte mellan banken samt småföretaget där banken inhämtar den information som anses vara nödvändig. SEB bedömer sin kreditgivning utifrån två aspekter, kreditrisk samt lönsamhet. Detta gör att banken är försiktig i sitt kreditlämnade och gör ett flertal analyser för att säkerställa att bankens aktieägares kapital samt personer som inlånar på banken skall kunna känna sig trygga i SEB:s kredithantering. (SEB:s respondent, 2011-04-06)

När SEB har fått in all nödvändig information om småföretaget så sammanställs detta i ett PM. All information genomgår en analys av trovärdighet innan ett kreditPM upprättas. KreditPM:et innehåller rubriker och analyser såsom exempelvis lönsamhet, bransch, företagsledning samt kundkrets. Detta är endast exempel på rubriker, det kan tilläggas att det är alltid samma rubriker och därmed samma analys som sker oavsett kreditstorlek eller företags storlek. Vid mera komplexa kreditsituationer blir PM:et mer omfattande, dock så innehåller PM:et samma analyser. Med hjälp av PM:et kan SEB bedöma om krediten kan beviljas eller inte. För att SEB skall kunna bevilja en kreditansökan krävs det alltid minst två

medarbetare på SEB. Motivering ges alltid i de fall då krediten avslås. (SEB:s respondent, 2011-05-27)

### 4.1.3 Information

Information om småföretagets ekonomiska situation krävs för att bedöma kreditvärdigheten. Informationen analyseras för att kunna göra en bedömning av småföretagets situation idag samt den framtida utvecklingen. Ju mer information en kreditbedömare har om småföretaget desto enklare är det att göra en bedömning av kreditvärdigheten. Nyetablerade småföretag har ofta en brist på historisk information, då är affärsplanen en viktig information för SEB. (SEB:s respondent, 2011-04-06)

När nystartade småföretag ansöker om kredit är situationen annorlunda. Då finns det sällan någon historisk information istället förs en mer omfattande diskussion mellan småföretaget och SEB. I diskussionen behandlas ägarens tidigare branschfarenhet, det förväntas även att den eventuella kredittagaren har en klar budget. Budgeten analyseras utifrån ett rimlighetsperspektiv från både bankens sida samt småföretagets sida. Via SEB:s webbsida kan företagaren få mycket information om hur det är att driva företag. Vidare kan personer som skall starta ett företag vända sig till *Nyförtagarcentrum*. Utöver *Nyförtagarcentrum* finns *ALMI* som en blandning mellan både riskkapitalister samt bank. (SEB:s respondent, 2011-04-06)

För etablerat småföretag sker analys bland annat utav kassaflödet samt årsredovisningen. Det framåtriktade kassaflödet är viktigt då det är det som visar om småföretaget kommer att kunna betala amorteringar samt ränta på krediten. SEB begär även prognoser av olika slag för att kunna bedöma småföretagets framtid. (SEB:s respondent, 2011-04-06) Banken vill dessutom veta anledningen till det ökande kapitalbehovet (SEB:s respondenter, 2011-05-27). Utöver denna finansiella information görs en analys av småföretagets affärsidé. SEB bedömer om affärsidé har en tillräcklig bärkraftighet samt om det kreditansökande företaget ledning har rätt kunskap. Företagets ägare har en viktig roll i bedömningen av småföretagets kreditvärdighet. Det är svårt att göra en bedömning utav olika personer, erfarenhet samt känsla är viktiga komponenter för att göra sådana bedömningar. Relationen mellan småföretagarens ägare samt banken är viktig, denna gör att SEB får tillgång till fortlöpande information från småföretaget. Den nära kontakten är främst viktigt vid obeståndssituationer där banken tillsammans med företaget måste agera snabbt genom olika åtgärder såsom uppsägningar eller kapitaltillskott från ägarna. (SEB:s respondent, 2011-04-06)

Från *Upplysningscenter* hämtar SEB upplysningar om betalningsanmärkningar. Denna kreditupplysning görs på småföretagets ägare. En betalningsanmärkning underlättar inte ett företags kreditvärdighet, då en sådan finns anses detta inte som något positivt. Dock för SEB alltid en diskussion kring anledningen till betalningsanmärkningen. En betalningsanmärkning behöver inte med automatik betyda att en kreditansökan avslås. Uppstår en betalningsanmärkning under kredittiden så förs det även en diskussion kring detta. (SEB:s respondent, 2011-05-27)

#### **4.1.4 Kreditrisker**

Då SEB inte är en riskkapitalist vill de göra en så god kreditbedömning av företag som möjligt, detta görs för att minimera bankens kreditrisk. Viktigt för SEB är att sprida sina krediter inom såväl olika branscher samt inom olika kundsegment. När SEB skall bedöma kreditrisken använder banken sig utav en skala, skalan klassificerar risken för att på så sätt kunna hantera samt minimera denna. (SEB:s respondent, 2011-04-06) Företag med en mer komplex lånesituation genomgår en mer omfattande riskklassificering jämfört vid mindre komplexa situationer. Riskklassificeringen börjar med att dela upp företagen i två grupper utifrån deras omsättning, detta för att underlätta förfarandet. Därefter görs själva riskklassificeringen, banken tittar då på olika parametrar såsom företagsledning samt kreditrisk. (SEB:s respondent, 2011-05-27) Vid riskklassificering bedömer banken vilka säkerheter som krävs, sammansättningen av företagsledningen samt hur marknaden för småföretaget ser ut (SEB:s respondent, 2011-04-06). Exempelvis tillhör staten riskklass ett, detta påvisar att risken är mycket liten (SEB:s respondent, 2011-04-06). SEB bedömer sin kredit risk genom kredit rating och vid större krediter sker en mer avancerad analys med tillhörande programvara.

När nyetablerade småföretag som ansöker om kredit kräver SEB att småföretaget skall ha ett visst eget kapital. Anledningen till detta är att SEB vill att småföretagets ägare själv skall ta en egen risk för att banken skall kunna bevilja en kredit. (SEB:s respondent, 2011-04-06) Varje kreditåtagande medför en risk. I de fall en kreditbeviljande utmynnar i en positiv affär för företagets ägare och denne inte har satsat ett eget kapital, exempelvis en lyckad affärsidé så bär denne all renommé utan att ha burit risken. (SEB:s respondent, 2011-05-27)

#### **4.1.5 Säkerheter**

Enligt SEB:s respondent har det skett en utveckling hos bankerna där fokuset har övergått från att fokusera på säkerheter till att mer fokusera på kredittagarens återbetalningsförmåga (SEB:s respondent, 2011-04-06). När SEB beviljar en kredit begär de oftast säkerhet av något slag. Formen av säkerhet beror på ett flertal faktorer såsom vilken bransch det är som kredittagaren är verksam i samt vilken erfarenhet som företagets ägare har utav branschen. (SEB:s respondent, 2011-05-27) Har ägaren en mycket liten erfarenhet utav branschen krävs en större säkerhet (SEB:s respondent, 2011-04-06).

Fast egendom samt företagshypotek har en hög prioritet vid en obeståndssituation vilket gör att dessa är en god säkerhet. Dock har fastigheter en avvikande belåningsgrad, industrifastigheter har en lägre belåningsgrad jämfört med bostadsfastigheter. Anledningen att en privatbostad är lättare att sälja jämfört med en industribyggnad är att industribyggnaden oftast är ombyggd utefter kredittagarens verksamhetsändamål. Fastighetens belågenhet har betydelse då banken bedömer värdet på säkerheten, om fastigheten ligger i tätorten har den ett högre värde jämfört med en placering på landsbygden. (SEB:s respondent, 2011-04-06)

Borgensåtaganden är inte ovanligt vid kreditgivning till nystartade småföretag, detta för att nystartade företag ofta förknippas med ett större risktagande. Speciellt viktigt vid kreditgivning som kopplas med ett borgensåtagande är att kreditgivningen skall ske med rimlighet. Åtagande skall inte vara för stort jämfört med hur mycket kapital SEB lånar ut till

gäldenären. Borgensåtagandet får inte vara för ansträngande för borgensmannen, SEB tar hänsyn till borgensmannens ekonomiska situation vid kreditgivningen för att denne inte själv skall hamna en i dålig ekonomisk situation. (SEB:s respondent, 2011-04-06)

Lån utan säkerhet, blacolån, lämnas i vissa fall till företag som redan är kapitalstarka. Företag kan antingen vara kapitalstarka genom att ha en stabil balansräkning eller genom att ha en kompetent företagsledning som klarar av att leda företaget i både mot- samt medgångar. Blacolån brukar kopplas till vissa specifika kreditvillkor, exempelvis kan kredittagaren garantera att de inte skall lämna säkerhet till annan kreditgivare. Andra kreditvillkor kan vara att soliditeten måste överskrida ett visst tal eller att andra nyckeltal bör ha ett visst mått, angeläget vid dessa villkor är att SEB måste få korrekt information från kredittagaren. (SEB: s respondent 2011-04-06)

## **4.2 Nordea**

Nordea bildades år 1820 (Nordea 1, 2011-05-13), idag har Nordea totalt elva miljoner kunder med 1400 kontor (Nordea 2, 2011-05-04) och över 30 000 medarbetare (Svenska Bankföreningen 3, 2010, s 4). Kontoren finns över hela världen (Nordea 3, 2011-05-09).

### **4.2.1 Regler vid kreditbedömning**

Nordeas respondent framför att lagarna som styr kreditbedömningsprocessen är tydliga att följa. Utöver lagarna har Nordea en policy, sin kreditpolicy, denna reglerar processen kring kreditgivningen och hur denne skall gå till. I policyn finns även en förankring om etik och moral. Policyn ger utrymme för diskussion, medarbetarna vid respondentens avdelning beslutas till exempel om kredit upp till en viss nivå. Nordeas policy är nedskreven och denna är gemensam för Sverige, Skandinavien samt Baltikum. Tillsynen av banken görs av Finansinspektionen. (Nordeas respondent, 2011-04-13)

Nordeas respondent anser att Basel III-reglerna är oklara och samtidigt svåra att förstå. Hur utfallet kommer att bli när regelverket införs är det svårt att säga, det kan endast ske spekulationer kring detta. Den diskussion som förs kring det nya regelverket är att denna kommer att påverka bankens likviditet samt finansiering på längre sikt vilket binder kapital. Det som möjligen kan inträffa i framtiden, vid införande av Basel III-reglerna, är en likviditetsbrist detta i sin tur driver upp priset på pengar, det vill säga räntan. Det nya regelverket lägger sin tyngdpunkt på bankens avkastning på det egna kapitalet, det kräver att banken skall ha ett större eget kapital. Det blir en större fokusering på intäkter samt kostnader, med en mer tydlig fokus på intäkterna. (Nordeas respondent, 2011-04-13)

Enskilda kunden till Nordea kommer att ha en större betydelse då det är relevant vad respektive kund avkastar. Utöver detta vill Nordea försöka att hålla in- och utlåningen på en jämn nivå som möjligt. Differensen mellan in- och utlåningen kallas *funding-gap*. Arbetet med att hålla *funding-gapet* så litet som möjligt sker kontinuerligt inom Nordea genom bland annat att öka inlåningen genom sparkonton. Samtidigt vill Nordea inte öka utlåningen om de inte heller kan öka inlåningen. Inlåningen från kunderna är ett mer förmånligt sätt för banken att finansiera sin utlåning jämfört med om banken måste gå ut på marknaden för att låna kapital. Detta gör att inlåningssidan är viktig för alla banker. De pengar som Nordea inlånar

skall sedan utlånas till kredittagare, inlåningsräntan för banken återspelar sig i den utlåningsränta som banken erbjuder sina kredittagare. (Nordeas respondent, 2011-04-13)

#### **4.2.2 Kreditbedömningsprocessen**

Kreditgivningsprocessen gentemot småföretag börjar med att företaget tar kontakt med Nordea för att ansöka om kredit. Kontakten sker vanligen via respektive bankkontor dock kan det även ske kontakt via Eskilstuna där Nordea har en kundtjänst enbart via telefon. Till kundtjänsten i Eskilstuna vänder sig ofta kunder till att börja med för att därifrån eventuellt skickas vidare till respektive bankkontor. Bedömningen om ett bankkontor skall sköta processen bedöms alltså utifrån ett lönsamhetsperspektiv i varje enskilt fall och inte utifrån storleken på själva företaget. Om lönsamheten i krediten är låg behandlas ärendet hos kundtjänsten i Eskilstuna. (Nordeas respondent, 2011-05-24)

Nordea delar in sina kunder i olika grupper, strategier, beroende på vilket stadium företagen är i. Dessa grupper är vårda-kunder, utveckla-kunder, behålla-kunder, prospekt-kunder samt avveckla kunder. Namnen i sig är väldigt talade men det kan tilläggas att utveckla-kunder har en tätare kontakt jämfört med vårda-kunderna. Prospekt-kunder är potentiella kunder som möjligen kan komma att bli en framtida kunder till Nordea. (Nordeas respondent, 2011-04-13)

Då den framtida kredittagaren ansöker om kredit så inhämtar Nordea den information som krävs samt behandlar behovet av säkerhet. En analys görs av det insamlade materialet. (Nordeas respondent, 2011-05-24) Processen görs av en kundansvarig tillsammans med kreditanalytiker (Nordeas respondent, 2011-04-13). I vissa fall hjälper även cash management till, dessa är experter på betalningsflöden. Denna grupp tillsammans brukar vara tre till fyra personer. (Nordeas respondent, 2011-05-24) När den kundansvarige möter ett småföretag som vill ansöka om kredit så diskuterar de tillsammans igenom den information som berör företaget, fokus ligger då på material som berör framtiden. De kundansvarige som tillhör respondentens kontor är inte sällan ute hos själva kunderna hos respektive kontor i länet. Anledningen till detta är att de kundansvariga skall förstå den marknad de arbetar på. Varje kundansvarige hos Nordea har cirka 60 till 100 företagskunder var. Den kundansvarige delar in kunderna i segment utifrån det enskilda företaget. Företagen delas in utifrån deras lönsamhet, potential samt komplexitet. Förutom kundansvariga så finns medarbetare vid Nordea som fungerar som en försäljnings stöd. Dessa skall vara ett stöd för den kundansvarige samt finnas till för kredittagaren vid enklare funderingar. (Nordeas respondent, 2011-04-13)

Räntan är ett konkurrensmedel som Nordea har, ett annat viktigt konkurrensmedel är medarbetarna. Alla banker har i princip samma produkt dockar bankerna inte samma medarbetare. Medarbetare är en viktig resurs, det är dem som arbetar fram med själva produkten. Bankrådgivare är nytt för Nordea från och med våren 2011. Dessa hanterar företag som har anställda upp till fyra stycken samt en omsättning upp till tio miljoner kronor. Det som är nytt i och med detta är att dessa bankrådgivare är att dessa har en bred roll där de utöver att vara en ekonomisk rådgivare till kredittagaren, som är ett företag, även skall fungera som privat ekonomisk rådgivare då exempelvis företagaren vill ansöka om ett privat lån. (Nordeas respondent, 2011-04-13)

Utifrån analysen görs ett kreditPM. Det finns fyra olika kreditPM som görs beroende på storlek på företaget, dessa numreras från fyra till ett. PM:et som numreras fyra berör det största företagen och dessa kan omfatta en analys. KreditPM nummer tre och två behandlar företag som ligger i storleksordningen mellan små och stora företag. De småföretagen analyserar i ett kreditPM som numreras ett, detta PM har inte en lika omfattande analys. KreditPM 1 behandlar själva företaget samt dess ägare, eller företagsledning om sådan finns. KreditPM:et innehåller även själva kreditpropån där det berörs vad krediten skall användas till, det bifogas även en investeringskalkyl till denna. Kreditpropån reglerar även vilken sorts kredit det gäller, form av säkerhet samt återbetalningstiden. Det kan här tilläggas att Nordea hjälper till att utforma en investeringskalkyl dock något enklare genom att ställa relevanta frågor om det budgeterade, framtida kassaflödet då det är kassaflödet som skall återbetala amorteringar samt ränta på krediten. KreditPM:et belyser de risker som finns i och med kreditbeviljandet, dessa risker är branschrisk, risk beträffande ägare/företagsledning samt finansiell risk. Dessa risker summeras till en totalrisk vilket värderas till låg, mellan eller hög risk. När riskanalysen är gjord övergår kreditPM:et till att påvisa företagets resultaträkning och balansräkning (Nordeas respondent, 2011-05-24)

Då kreditPM:et är gjort görs det en handlingsplan för både Nordea samt småföretaget. Nordeas handlingsplan berör hur banken skall fortsätta sin relation med småföretaget. Handlingsplanen för småföretaget berör dennes framtid och hur företaget skall kunna växa samt hur det skall fortsätta vara lönsam och hur lönsamheten eventuellt kan förbättras. Det färdiga kreditPM:et tas upp vid veckovismöten på kontoret i Västerås där bland annat kontorschefen samt den ställföreträdande kontorschefen beslutar om beviljandet. Det är alltid minst två medarbetare vid Nordea som beviljar krediten. (Nordeas respondent, 2011-05-24) Det kan tilläggas att i villkoren för krediten reglerar myndighetsförändringar på så sätt att om sådana uppstår så kan räntan på krediten ändras. Dock är det sällan som banken säger upp en kredit då skall i princip företaget vara tömt på alla sina tillgångar. (Nordeas respondent, 2011-04-13)

Skulle det i något skede innan utformningen, av kreditPM:et eller under denna process visa sig att Nordea inte kan lämna en kredit så avger banken alltid en motivering. Dock så försöker Nordea innan de avslår en kreditansökan att hitta lösningar samt komma med förslag vad som bör ändras i exempelvis kreditpropån eller vad som övrigt är motivet till nekandet. (Nordeas respondent, 2011-05-24)

Det är viktigt för Nordea att bygga långvariga kontakter med sina kunder, anledningen till detta är att kunden skall få förtroende för banken. Förtroendet skall vara ömsesidigt, det vill säga Nordea skall kunna förlita sig på kredittagaren. Nordea vill inte bara erbjuda en låg utlåningsränta till sina småföretag utan vill skapa ett mervärde för kredittagaren. I slutändan kanske inte en procentenhet i skillnad när det gäller räntan inte har en sådan stor betydelse utan det är hur Nordeas rådgivning ger utfall. Ofta händer det att kredittagaren med banken direkt kommer in på räntediskussioner. Nordea är inte det billigaste alternativet för kredittagaren men banken erbjuder kredittagaren något extra i form av kompetent rådgivning. Då gäller det att bygga långsiktiga relationer för att underlätta den kompetenta rådgivningen. (Nordeas respondent, 2011-04-13)



En långvarig kontakt med småföretaget gör att banken i ett tidigt stadium får information om företaget är på väg in en obeståndssituation. Vid ett sådant läge för Nordea en diskussion med småföretaget, då är det viktigt för Nordea att vara aktiv i ett sådant läge. När en sådan situation uppstår har banken tillsammans med kredittagaren en genomgång av det otillräckliga resultatet samt fört en diskussion om hur småföretaget har tänkt agera. Tillsammans arbetas det fram en handlingsplan. Skulle en obeståndssituation uppstå vill Nordea kunna bistå med relevant kompetens, exempelvis kan banken ge förslag på extern kompetens såsom styrelseledamöter eller någon annan konsult. Det bör dock poängteras att dessa är just förslag, det är i slutändan företaget själv som bestämmer hur de väljer att agera. (Nordeas respondent, 2011-04-13)

### 4.2.3 Information

Vid det första mötet inför en kreditgivning vill Nordea att den framtida kredittagaren skall ha med sig diverse information för att se om småföretaget har den återbetalningsförmåga som krävs för att bevilja en kredit (Nordeas respondent, 2011-05-24). Nordea vill se i vilket skick småföretaget är idag och detta görs bland annat genom att titta på årsredovisningar. En analys görs utifrån både balansräkning samt resultaträkning och i de fall då dessa är inaktuella på grund av att en viss tid har förflutit begär Nordea periodsiffror på dessa. Utöver detta vill Nordea ha en likviditetsbudget och för att se det framåtriktade kassaflödet begärs en kassaflödesanalys. Anledningen till kassaflödet är relevant är att detta skall återbetala krediten samt räntan. (Nordeas respondent, 2011-04-13)

Nordea gör en kreditupplysning via *Upplysningscentralen* där tar Nordea reda på om det finns betalningsanmärkningar av något slag. Skulle betalningsanmärkningar finnas kan detta leda till problem vid kreditgivningen vilket i slutändan kan leda till att Nordea avslår en kreditansökan. I de fall då en betalningsanmärkning skulle uppstå under kredittiden får detta ingen konsekvens på den redan befintliga krediten. I en diskussion tas det istället upp varför en betalningsanmärkning har uppstått. Betalningsanmärkningar under krediten kan få den konsekvens att Nordea förlorar förtroendet för småföretagets ledare. I slutändan får betalningsanmärkningen en effekt då en ny kreditansökan skall göras och en ny kreditupplysning görs, i denna nya kreditupplysning och där syns då den nya betalningsanmärkningen. (Nordeas respondent, 2011-05-24)

Banken analyserar även småföretagets affärsidé för att se om denna har en bärkraft på marknaden. Det händer dock att småföretag inte har en sådan strukturerad affärsidé så att denne finns nedskrivna. Vid dessa fall ställer banken frågor för att kunna få en uppfattning om företagets och dess framtida planer. Nordea har en hög förståelse för att småföretag inte har den erfarenhet som krävs för att ta fram detta underlag därför försöker Nordea att ställa frågor för att kunna tolka dessa och göra egna, enklare kalkyler. (Nordeas respondent, 2011-05-24) I de fall då småföretaget behöver större hjälp finns både *Nyföretagarcentrum* samt *ALMI*. Dessa organisationer hjälper småföretaget med olika problem, såsom exempelvis skapa sig en affärsidé då endast idén finns. Banken har en tät kontakt med *ALMI*. (Nordeas respondent, 2011-04-13)

Företagsledningen eller ägarna är viktig för Nordea, anledningen till detta är att det är dem som skall leda och driva företaget (Nordeas respondent, 2011-04-13). I småföretag finns de oftast inte en stor officiell företagsledning utan den som styr företaget är oftast ägaren själv (Nordeas respondent, 2011-05-24). Småföretagets ägare bör ha ett bra förflutet som visar att denne är kompetenta att driva ett företag. Kompetensen ligger i att personen har en erfarenhet i branschen men även att denne skall kunna bedriva ett företag i olika konjunkturlägen. När det gäller kreditbedömningen gentemot småföretag gäller det att ha en god kontakt med ägaren för att kunna få en känsla om ägaren samt dennes framtidsplaner med företaget. Detta är ännu viktigare då småföretaget saknar historisk information. Det kontinuerliga informationsutbytet är oftast inget problem då småföretagare är villiga att lämna sådan information som behövs, dock kan detta regleras i kreditavtal. (Nordeas respondent, 2011-04-13) Extremt viktigt för nystartade småföretag är att småföretagets ägare måste själv sälja in sin affärsidé hos banken (Nordeas respondent, 2011-05-24). (Nordeas respondent, 2011-04-13)

#### **4.2.4 Kreditrisker**

Nordea värderar en stark balansräkning hos småföretaget högt. När det gäller små, nystartade företag så vill Nordea att ägaren själv skall satsa ett visst eget kapital. Anledningen till detta är att Nordea vill att även ägaren skall utsätta sig för en risk. Styrkan på balansräkningen kan upparbetas under småföretagets gång genom bland annat vinster. (Nordeas respondent, 2011-04-13)

Genom att Nordea tittar på ägares historik kan banken se hur denne tidigare har hanterat småföretagets utveckling samt se hur denne har hanterat olika krissituationer. Om förtroende inte finns för företagsledningen kan inte heller Nordea bevilja en kredit. Risker är större då banken saknar information om företags ägares samt förtroende för denna. (Nordeas respondent, 2011-04-13)

Nordea bedömer sin kreditrisk genom en rating. Vid större krediter sker en mer avancerad analys med tillhörande programvara. I kreditgivning upp till två miljoner kronor sker ett enklare förfarande. Det enklare förfarande är scoring, denna scoring sker manuellt utan programvara. Parametrarna består av historik om småföretagaren är en tidigare kund hos Nordea samt det görs även en kreditupplysning. Till detta behandlas den finansiella informationen samt den icke finansiella informationen såsom affärsidén. Scoringen utmynnar i en sexgradig skala där siffran sex berättar att småföretaget har en hög kreditvärdighet. (Nordeas respondent, 2011-05-24)

Analyser utav riskerna görs för att se om Nordea skall kunna gå in i engagemanget. Nordea går endast in i ett nytt engagemang när banken vet att de kan stödja småföretag oavsett konjunkturläge. (Nordeas respondent, 2011-04-13)

#### **4.2.5 Säkerheter**

Då Nordea beviljar en kredit vill banken inte sällan ha en säkerhet, formen av säkerhet beror på formen av kredit. De säkerheter som Nordea ofta använder sig av är in-teckningar av fastigheter eller företagshypotek, eventuellt kompletteras med borgensförbindelse. (Nordeas

respondent, 2011-04-13) Nordea använder sig av säkerheter med nominellt belopp, med detta menas att det belopp som exempelvis ett pantbrev är utfärdat på är det belopp som Nordea har som säkerhet. Nordea tar hänsyn till om marknadspriset på säkerheten förändras under krediten. En säkerhetsvärdering av panterna sker vid ny propå alternativt minst en gång per år vid års genomgång av engagemanget. (Nordeas respondent, 2011-05-24) Varje säkerhet värderas för sig, i de fall då Nordea har begärt ett företagshypotek och detta hypotek har ett marknadsvärde som är mindre än det belopp som säkerheten är ställd på uppstår en blanco del på krediten. I dessa fall används borgen då blanco-delen kan kompletteras med ett borgensåtagande. (Nordeas respondent, 2011-04-13) Det är inte heller ovanligt att dessa krediter villkoras med att pant inte får lämnas till annan kreditgivare.

## 5 Analys

*Kapitlet presenterar analysen utifrån referensram samt empirin.*

### 5.1 Regler vid kreditbedömning

Enligt bankrörelselagen skall kredit endast lämnas till kredittagare som förväntas fullgöra sina betalningsförpliktelser. SEB samt Nordea nämner olika lagar som de bör följa. Kreditbedömningslag är en av lagarna som både SEB samt Nordea följer. Enligt SEB:s respondent följer SEB även regler om existensminimum som är relevant vid borgensåtagande när det berör småföretag.

Nordea påpekar att lagarna är tydliga att följa men även Nordea har en kreditpolicy. Nordeas policy berättar om den etik och moral som Nordea, policyn ger även möjligheter till diskussion när det gäller kreditbedömningen och till vilken nivå visa avdelningar får bevilja. SEB följer såklart de som bör följas men utöver detta har SEB en omfattande policy som beskriver hur kreditgivningen skall gå till.

Idag följer både bankerna Basel II som klara av att hantera risker. Dock den finansiella krisen som skedde hösten 2008 lede till ett nytt regelverk och ska gälla från och med 2013. Den nya regelverk, Basel III, är SEB skyldiga att följa Nordea är på samma spår men tillägger att det inte är någon som vet hur utfallet av den kommande regleringen kommer att bli. Nordea tror att Basel III reglerna kan leda till en likviditetsbrist vilket kommer att kunna leda till att räntan kommer att bli högre. För Nordea kommer respektive kund ha en mer fokus, tyngdpunkten läggs på att se vad kunden avkastar. Basel III medför att Nordea kommer att arbeta mera med att hålla *funding-gapet* på en mer jämnar nivå och detta görs genom bland annat sparkonton

Tillsynen av Både SEB samt Nordea sköts av Finansinspektion, vilket är en myndighet som sköter tillsynen över banker. Detta är självklart då Finansinspektionen är tilldelade denna uppgift.

### 5.2 Kreditbedömningsprocess

Enligt referensramen börjar småföretaget att ansöka om kredit hos den önskade bank, därefter gör banken en helhets bedömning av småföretaget. Enligt Broomé, Elmér och Nylén framför företaget sitt behov av kapital i en kreditpropå. Enligt både SEB samt Nordea stämmer detta överens dock behöver denna inte vara nedskriven. Referensramen samt empirin överensstämmer med varandra då de visar att företagsledningens kompetens är viktig. Detta är mycket viktigt i ett småföretag, då det oftast ledningen är mindre formell samt endast består utav ägaren. När småföretaget är nystartad är företagsledningen eller ägarna speciellt viktiga, både för SEB samt Nordea, anledningen till detta är att det saknas tidigare ekonomisk information om småföretaget. Viktigt i ett sådant läge, när det skall ske en bedömning av personer, är den erfarenhet som respektive banks medarbetare har.

Vidare menar Bruns & Fletcher att bedömningen sker med hjälp av kreditgivarens interna policy samt med hjälp av både historisk information om småföretaget och dess förflutna och nuet. Detta stämmer bra med båda SEB samt Nordeas kreditbedömningsprocess. SEB påpekar

att den ekonomiska situationen framåt är viktig för företaget då det är den som skall återbetala krediten. Kreditprocessen för båda bankerna görs på liknande sätt, där först småföretaget ansöker om kredit och vidare gör banken en analys om företaget och dess ekonomiska situation. För båda bankerna är det viktigt med starka prognoser för småföretagets framtid. Kreditgivningen från SEB:s sida sker med en rimlighetsbedömning, de vill växa men på ett rimligt sätt. Viktigt att vara en bra rådgivare då SEB bland annat lånar ut sina aktieägares kapital.

Viktigt för SEB vid bedömning utav kreditvärdigheten är lönsamheten i och med den enskilda krediten. Det kan här påpekas att SEB inte delar upp sina företag i stora eller små utan uppdelningen sker utifrån komplexiteten. Komplexiteten kan gälla företaget som sådant eller den enskilda lånesituationen. Nordea däremot delar upp sina kunder utifrån omsättningen och gör då en skillnad i stora respektive små företag. Företag med en omsättning mindre än tio miljoner räknas som små.

När all information har insamlats och analyserats gör SEB samt Nordea såsom referensramen beskriver, det vill säga den samlas i ett kreditPM. SEB gör liknande kreditPM oavsett creditsituation men att antalet sidor kan bli kortare då det gäller en mindre komplicerad situation. Inom Nordea finns det fyra olika sorters kreditPM varav kreditPM 1 gäller småföretag med en omsättning mindre än tio miljoner kronor. Det kan även tilläggas att kreditPM 1 hos Nordea är mindre omfattande än kreditPM 4 vilket analyserar de allra största företagen. När en kredit skall beviljas krävs det två medarbetare för att göra detta, detta fenomen gäller hos båda bankerna. I de fall kreditansökan avslås avger både SEB och Nordea en motivering till detta. SEB har två olika kreditPM där den första stora indelningen sker utifrån omsättning därefter görs samma hantering. Olika parametrar hanteras dock så görs samma procedur oavsett storlek på företaget. Om det däremot skulle vara en mindre komplex situation görs en enklare förfarande

SEB skiljer på sina kunder från den aspekten om vilken kontakt det skall ske med dem. SEB märker sina kunder med en viss rådgivningsmärkning, dessa kunder är större kunder utifrån omsättningen samt antalet anställda. Rådgivningsmärkningen visar företaget har en egen person som fungerar som rådgivare. Övriga kunder har kontakt via kundtjänsten. Inom Nordea har de infört något som heter bankrådgivare. Dessa skall ha ett företag som har en omsättning upp till tio miljoner kronor samt anställda upp till fyra stycken. Bankrådgivaren har en bred roll och skall även kunna hjälpa kredittagaren i både privata affärer. Detta är dock ett nytt fenomen, i övrigt delar Nordea in sina kunder utifrån ett lönsamhetsperspektiv. Det kan tilläggas att Nordea har kundtjänst som extra småföretag kan kontakta via telefon för att få lösningar och hjälp med deras ekonomiska frågor, detta gäller vid mindre, enklare förfaranden. Kundtjänsten hos Nordea används först och främst i situationer då Nordea beräknar att lönsamheten kommer bli lite lägre på just den krediten.

Broomé, Elmér och Nylén trodde vid slutet av 1990-talet att det skulle bli en ökad konkurrens det har visat sig att både SEB samt Nordea påpekar att räntan är ett viktigt konkurrensmedel. Samtidigt är Nordea noga med att hänvisa att banken även har ett annat viktigt konkurrensmedel nämligen medarbetarna. Nordeas medarbetare skall fungera som en

ekonomisk rådgivare. Medarbetarna för Nordea är viktiga då det är dem som skall vara verksamma i kreditbedömningsprocessen, de bör ha kompetens samt erfarenhet. För SEB är det viktigt att vara en bra rådgivare utöver detta är relationen med sina kunder ett viktigt konkurrensmedel. Relation är viktigt vilket kan leda till att företagskunder även övergår till att vara privata kunder. En tät relation leder också till att SEB samt Nordea vid ett tidigt skede vet när en obeståndssituation närmar sig vilket gör att de kan komma med den kompetens som då är viktig.

### **5.3 Information**

Vid kreditbedömningen enligt referensramen så är den finansiell- samt icke finansiell informationen som används för att bedöma företagets framtida överlevnad samt återbetalningsmöjlighet. Information om ett företag som söker kredit är viktigt båda för SEB samt Nordea, detta för att vara säkra att kredittagaren har betalningsförmåga.

När småföretag ansöker om kredit hos Nordea sker det en bedömning av småföretaget utifrån den insamlade informationen och främst den framtida utvecklingen. Båda bankerna poängterar att det som är viktigt i kreditbedömningsprocessen är att kunna bedöma kredittagarens återbetalningsförmåga vilket på ett flertal ställen bekräftas i referensramen. I en kreditansökan undersöker Nordea den finansiella informationen som finns, såsom årsbokslut och då balansräkningen samt resultaträkningen. Det sker även en analys av periodsiffror, främst då årsredovisningen är lite äldre. Prognoser av olika slag är viktiga för SEB för att kunna bedöma småföretagets framtid. Enligt respondenten hos SEB är det framåtriktade kassaflödet betydelsefullt när analysen av småföretag utgörs, det är denna som skall återbetala krediten. Utöver detta vill SEB bland annat ha likviditetsrapporter samt balansräkning och resultaträkning för att se företagets ekonomiska ställning samt resultatet. Till detta så undersöker SEB även på småföretagets läge i övrigt, de granskar den marknad som företaget befinner sig på samt företagets kundkrets. Även Nordea begär en likviditetsbudget. Nordea är inte främmande för att hjälpa till att ta fram enklare kalkyler då de vet att småföretagare inte har den erfarenhet som krävs för detta. Vikten av likviditeten bekräftas i referensramen. Genom att ställa enklare kontrollfrågor kan Nordea exempelvis hjälpa till att göra en investeringskalkyl. SEB har sin webbsida som hjälpmedel och hänvisar även till *Nyföretagarcentrum* vilket även Nordea gör.

I småföretag kan bristen på information vara stor och främst vid nystartade företag som saknar historisk information. Detta är ett stort problem som bekräftas i referensramen. använder sig Nordea av icke finansiella information vid sina analyser om kreditvärdigheten, Nordea bygger sina analyser på att granska affärsidéns bärkraftighet samt det sker en bedömning utav företagsledningen. Nordea kräver inte en nedskrivna affärsidé utan nöjer sig lika väl med idé som finns. Då det inte finns en tydlig affärsidé hänvisar båda bankerna vidare till *Nyföretagarcentrum* samt *ALMI*. Om affärsidé är oklar inom något område klargör Nordea detta för småföretagaren och hänvisar vidare till lämpliga organisationer. Nordea kan hjälpa företaget med en kontakt till *ALMI*.

Nordea lägger ett stort fokus på de personer som driver företaget, det är dem som skall kunna vägleda företaget genom alla konjunkturer i samhället. Erfarenheter från Nordeas sida samt

dess medarbetare är två viktiga delar när det gäller att bedöma företagsledningen utöver detta granskar Nordea även den historia och den bakgrund som ledningen har av att bedriva småföretag. För nystartade företag som ansöker om kredit hos SEB så granskar banken småföretagets affärsplan samt företagsledaren. I dessa fall då det saknas en historisk information för SEB och småföretaget en mer omfattande diskussion och bland annat branscherfarenhet. Även inom SEB handlar det om erfarenhet samt känsla, speciellt i de fall småföretaget är nystartad och saknar historisk information. Även referensramen bekräftar av att känsla och erfarenhet är viktig.

Relationen mellan företagsledningen och kreditgivaren är viktig. Det gäller att Nordea har ett förtroende för företagsledningen för att kunna förlita sig på att denna kan driva företaget. Detta är mycket viktigt då det gäller nystartade småföretag då dessa har en knapphändig ekonomisk historik. Denna referens får bekräftelse hos SEB då det är viktigt för dem att få fortlöpande information av varje småföretag för om det så behövs kunna agera. En god kontakt underlättar informationsutbytet avsevärt.

Nordea och SEB kan hos vissa kredittagare begära att få information med ett jämt mellanrum. När Nordea kräver detta gäller det att ha en fungerad relation, behovet information är oftast inget problem. Båda bankerna säger att information från småföretagaren är önskvärt för att kunna erbjuda en god ekonomisk rådgivning.

Utöver den information som har beskrivits ovan (årsredovisningar och affärsidéer etcetera) så gör respektive bank en kreditupplysning. Kreditupplysningen ger information betalningsanmärkningar, om sådana finns för bankerna en diskussion med kredittagaren. SEB samt Nordea kontrollerar varför anmärkningen har uppstått. Anmärkningens storlek, antal samt klass avgör om bankerna kan ha förtroende för kredittagen då betalningsanmärkningen ingår som en parameter i båda bankernas system som klassar riskerna. Om en betalningsanmärkning skulle uppstå under kredittiden kan detta få konsekvenser för en eventuell ny kredit i framtiden. Referensramen kom det fram att en betalningsanmärkning kräver starka skäl till att bevilja en kredit.

## **5.4 Kreditrisker**

När både SEB samt Nordea skall låna ut kapital så kräver de att nystartade företag skall ha ett visst eget kapital. Anledningen till detta är att bankerna vill att småföretagets ägare även skall ta en viss risk. Nordea håller med om att de kräver ett visst eget kapital från företaget för att banken skall kunna gå in i ett sådant engagemang. Båda bankerna poängterar att det är viktigt att småföretaget tar en risk och inte bara banken. SEB fortsätter och utvecklar detta med exempelvis en affärsidé som skulle visa sig ha potential så är de endast kredittagaren som får bra renommé medan det är kreditgivarens som har burit risken.

Kreditrisk kan uppstå när det finns en risk för att kredittagaren inte fullgör sina betalningar, enligt referensramen. Ett sätt för SEB samt Nordea att hantera kreditrisken är att en tät kontakt med kredittagaren. En grundlig kreditbedömningsprocess hos SEB gör att banken kan

hantera kreditrisken på ett tillfredställande sätt genom att eventuell begära säkerhet. Detta gör även att SEB kan sprida sina risker i olika kundsegment. Nordea värderar en stark balansräkning högt. Om företagsledaren saknar tidigare erfarenheter så kan detta vara risk för Nordea samt SEB eftersom banken är osäker på hur företagsledare kommer att hantera risker.

Litteraturen beskriver en form av rating där kreditgivaren klassificerar sina kreditåtaganden i klasser utifrån den risk som finns. Både banker, SEB samt Nordea använder rating systemet för att klassificera kredit risker vid kreditbedömningen. Både bankerna gör mer avancerade bedömning när det gäller större krediter. Hos Nordea görs en scoring i de fall då ett småföretag skulle låna kapital där de tittar på hur tidigare kredittagare har agerat. Nordeas scoring sker manuellt utan programvara. Medan den mera avancerade ratingen sker via en programvara. Scoringen hos Nordea sker i en sexgradig skala där siffran sex berättar att småföretaget har en hög kreditvärdighet. SEB:s skala är omvänd, när hög kreditvärdighet klassas med en etta.

## **5.5 Säkerheter**

Säkerhet har enligt Svensson (2003) en stor betydelse för kreditbedömningsprocessen, anledningen till detta är för att säkerställa att risken i och med kreditgivande blir mindre. Både SEB samt Nordea kräver säkerhet vid kreditgivning vilket de alltid gör oavsett storlek på företaget. SEB kräver bättre säkerhet i de fall då ägarna till företaget har en mindre erfarenhet utav branschen. Nordea vill ha olika säkerhet beroende olika form av kredit.

Enligt Konsumentverket är borgen en vanlig säkerhet. Både SEB samt Nordea kräver vanligen säkerhet i fast egendom och detta för att dessa har en hög prioritet vid en obeståndssituation. Båda bankerna använder borgensåtagande som ett komplement då annan säkerhet är otillräcklig. För SEB är det inte ovanligt att de begär ett borgensåtagande när det gäller kreditgivning till småföretag. Nordea begär borgen som säkerhet ifall säkerheter är otillräckliga vilket det kan vara om ett pantbrev är utfärdat och det finns en differens mellan pantbrevet och kreditens storlek. Värdering utav säkerheterna görs en gång om året hos Nordea.

Det kan uppstå en differens mellan en lämnad säkerhet och själva lånet, blanco-del. Denna del brukar Nordea komplettera med borgensåtagande. Blanco-lån sker hos SEB, dessa krediter lämnas till företag som är antingen kapitalmässigt starka eller kunskapsmässigt starka genom företagsledningens kompetens. SEB har gått från att fokusera på vilken säkerhet som kredittagaren lämnar till att mer lägga en fokus på återbetalningsförmågan vilket bekräftas i referensramen som säger att fokus har flyttas från säkerhet till återbetalningsförmågan.

Nordea samt SEB klargör att det kan i kreditavtalet regleras att kredittagaren inte får ställa säkerhet hos någon annan kreditgivare. SEB fortsätter och de i kreditavtalet även kan reglera vissa specifika nyckeltal som skall uppfyllas eller att de skall ha viss kontinuerlig information.



## 6 Slutsatser

*Detta kapitel skall behandla de slutsatser som kan utläsas från analysen och därmed besvara den problemfrågeställning som återfinns i kapitel 1.3.*

### **6.1 Sker processen på ett sådant sätt som förklaras i litteraturen?**

Vi har kommit fram till att kreditbedömningsprocessen sker på liknande sätt som det framgår i referensramen. Dock finns det få skillnader. I referensen klargörs vilken information som behövs i kreditbedömningsprocessen vilket överensstämmer. Hela processen från kreditpropå till själva insamlandet har ett liknade tillvägagångssätt. Det finns dock tendenser till att SEB kräver en mer dokumenterad information medan Nordea är mer villiga att hjälpa till i enklare kalkyleringar. Den klassificering som beskrivs i litteraturen överensstämmer i det avseende att det sker en sådan. Vidare skiljer sig klassificeringen då det gäller småföretag för Nordeas del och situationen är mindre komplex för SEB:s del. Rasklassificeringen hos båda bankerna utmynnar, som referens beskriver, i en siffra. Hos SEB är en hög kreditvärdighet siffran ett medan Nordea beskriver sin höga kreditvärdighet med siffran sex. När bedömningen utmynnas det som litteraturen beskriver i ett kreditPM, inom SEB finns endast en sorts PM vilket sker i olika omfattningar beroende på komplexiteten. Nordea har fyra olika kreditPM beroende på storleken på företaget. I de fall då en kredit avslås ges alltid en motivering.

### **6.2 Vilken fokus läggs på den tillgängliga informationen, vilken information krävs och vilken betydelse har säkerheterna?**

Vi har kommit fram till att all typ av information om småföretaget kan vara användbar vid kreditbedömningen gentemot småföretag. Stor fokus ligger på den finansiella informationen och främst framtida kassaflödet, anledningen till detta är de framtida in- och utbetalningarna. Affärsidé samt annan icke finansiell information är viktig i de situationer då småföretaget är nystartat och inte har någon historisk finansiell information. Dock kan informationen vara otydlig därför underlättar en god relation informationsutbytet, särskilt när det gäller småföretag eftersom denna information inte är lika lättillgänglig. SEB samt Nordea har sällan påträffat småföretag som är ovilliga att dela med sig nödvändig information till skillnad mot vad referensramen framför. Den information som är av betydelse är då vilka utvecklingsmöjligheter småföretaget har.

Betalningsanmärkningar leder alltid till en diskussion mellan respektive bank och småföretagets ägare. Betalningsanmärkningen leder inte alltid till ett avslag i kreditansökan, dock försvårar det beviljandet då denne ingår som en del i den klassificering som respektive bank använder sig av.

Ett sätt för bankerna att hantera sina kreditrisker är att begära någon form av säkerhet. SEB samt Nordea anser att panträtt i fast egendom är den säkerhet som är godast vilket gör att dessa oftast kräver denna. Vid vissa fall kompletteras panträtten med ett borgensåtagande.

### ***6.3 Vilken betydelse har företagsledningen hos det kreditsökande företaget vid kreditbedömningen?***

Det som framgår i referensramen samt av de två respondenter att företagsledning har stor betydelse när det gäller kreditbedömningen. Företagsledningen är extra viktig vid en kreditprocess som riktar sig mot småföretag, detta för att denna ledning inte är formell i samma utsträckning som vid större företag. Det är oftast ledaren/ägaren själv som sköter många delar inom sin verksamhet och detta gör att denne har en bra bild om sitt företag. Ägaren vill att företaget skall fungera på ett effektivt sätt.

En ny ledare/ägare kan misslyckas med sin verksamhet, anledningen till detta kan vara att denne inte har någon tidigare erfarenhet. Referensramen samt empirin påvisar på ett flertal ställen att en god samt tät relation mellan kreditgivaren och kredittagaren är viktig, detta för att banken skall kunna assistera småföretaget och dess oerfarna ledare innan en obeståndssituation inträffar. Respektive bank framför att de inte upplever någon problematik kring om ägaren är ovillig att utge den information som krävs.

## Litteraturförteckning:

- Adlercreutz, A., Pfannenstill, M. (2010). *Finansieringsformers rättsliga reglering*. Lund: Studentlitteratur.
- Albemark, C. (1988). *Kundkreditförsäkring*. Stockholm: Juristförlaget
- ALMI. <http://www.almi.se/om-almi/> (Hämtad: 2011-05-18)
- Andersson, P. (2001). *Användning av redovisningsinformation i kreditbedömning: en empirisk undersökning*. Balans nr 8-9.
- Andersson, P. (2001, A). *Expertise in credit granting-studied on judgement and decision-making behavior*. Stockholm: Stockholm School of Economics.
- Andersson, P. *Är gammal i gamet äldst? Beslutsprocesser hos erfarna och oerfarna kreditbedömare*. Hämtad i Landstöm, H:s bok (2003): *Småföretag och kapitalet. Svensk forskning kring små företags finansiering*.
- Billing, A., (Publicerad 2009-01-23). *Dags för Basel III*. Affärsvärlden. <http://www.affarsvarlden.se/hem/nyheter/article497425.ece>. (Hämtad 2011-05-03).
- Björklund, M. & Paulsson, U. (2003). *Seminarieboken - att skriva, presentera och opponera*. Studentlitteratur.
- Broomé, P., Elmér, L., Nylén, B. (1998). *Kreditgivning till företag*. Lund: Studentlitteratur.
- Bruns, V. *Kreditprocessen ur bankens och det växande ägarledda företags perspektiv*. Hämtad från Landström, H. (2003). *Småföretaget och kapitalet*. SNS förlag.
- Bruns, V. (2004). *Who receives bank loans?: a study of lending offers' assessments of loan to growing small and medium-sized enterprises*. Jönköping International Business School, Parajett, Landskrona.
- Bruns, V. & Fletcher, M., (2008). *Banks' risk assessment of Swedish SMEs*. *Venture Capital*, 10: 2, s 171 — 194.
- Cetin, U., Jarrow, R., Protter, P. & Yildirim, Y. (2004). *Modeling credit risk with partial information*. *The Annals of Applied Probability* 2004. Vol 14, No 3, 1167-1178
- Finansinspektionen. (2011-05-09). <http://www.fi.se/Regler/Internationellt/Globalt-samarbete/Baselkommitten-for-banktillsyn/>
- Funderad, U. (1994). *Bankernas risktagande*. Nerenius & Santerus förlag.
- Google. (2011). [www.google.se](http://www.google.se).
- Herring, R. (1999). *Credit risk and financial instability*. *Oxford Review of Economic Policy*; vol 15:3, s 63-77.

Hilscher, J. & Wilson, M. (2010). *Credit ratings and credit risk*.

IAS7 Rapport om kassaflöden. International financial reporting standards. *IFRS-volymer*. (2010). Stockholm: FAR SRS förlag.

Kling, K., Driver, M.J. & Larsson, R. *Hantering av mänskliga fallgropar vid kreditbedömning av småföretag-ett kognitivt perspektiv*. Hämtad i Landström, H. (2003). *Småföretaget och kapitalet*. SNS Förlag

Konsumentverket. (2011-04-04). <http://www.konsumentverket.se/Lag-ratt/Din-ratt-som-konsument/Borgen/>.

Kreditkontroller. (2011-05-03). <http://www.kreditkontroller.se/kreditbedomning.html>

Kvale, S & Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.

Lennander, G. (2006). *Kredit och säkerhet*. Uppsala: Iustus.

Nationalencyklopedin 1. (2011-05-04). Sökord: *kreugerkraschen*  
<http://www.ne.se/kreugerkraschen>

Nationalencyklopedin 2. (2011-05-03). Sökord: *reliabilitet*.  
<http://www.ne.se/lang/reliabilitet/292172>

Nationalencyklopedin 3. (2011-05-04). Sökord: *årsredovisning*  
<http://www.ne.se/lang/%C3%A5rsredovisning>

Nationalencyklopedin 4. (2011-05-03). Sökord: *realsäkerhet*.  
<http://www.ne.se/lang/real%C3%A4kerhet>

Nationalencyklopedin 5. (2011-05-04). Sökord: *lös egendom*  
<http://www.ne.se/lang/l%C3%B6s-egendom>

Nationalencyklopedin 6. (2011-04-04). Sökord: *borgen*.  
<http://www.ne.se/lang/borgen/133469>

Nationalencyklopedin 7. (2011-05-18). Sökord: *riskkapital*  
<http://www.ne.se/lang/riskkapitalbolag>

Nordeas respondent. *Besöksintervju*.(2011-04-13)

Nordeas respondent. *Besöksintervju*.(2011-05-24)

Nordea 1. (2011-05-13).

<http://www.nordea.com/About+Nordea/Nordea+overview/History/One+of+Nordeas+first+customers/1472903.html>

Nordea 2. (2011-05-04). <http://www.nordea.com/Om+Nordea/52062.html>

Nordea 3. (2011-05-09).

<http://www.nordea.com/Våra+tjänster/Internationella+produkter+och+tjänster/International+Network+and+Services/52152.html>

Nordea 4. (2011-05-04).

<http://www.nordea.com/Om+Nordea/Koncernen+i+%c3%b6versikt/Nordeas+medarbetare/815292.html>

Riksgälden.

[https://www.riksdagen.se/templates/RGK\\_Templates/StartPage\\_RGKAndGovernmentFinance\\_\\_\\_228.aspx](https://www.riksdagen.se/templates/RGK_Templates/StartPage_RGKAndGovernmentFinance___228.aspx)

(2011-05-04)

SEB.

<http://swp2.vv.sebank.se/pow/wcp/sebgroup.asp?website=TAB1&lang=se>

(2011-05-04)

SEB:s respondent. *Besöksintervju*. (2011-04-06)

SEB:s respondent. *Besöksintervju*. (2011-05-27)

Sigbladh, R. & Wilow, S. (2008). *Kredithandboken*. Stockholm: Norstedts Juridik.

*Kredithantering*. (2008). Soliditet. Talentum Fakta.

Svedin, J. (1992). *Kreditgivning och kreditbedömning av företag*. Malmö: Almqvist & Wiksell Ekonomiförlagen.

Svenning, C. (2003). *Metodboken*. Eslöv: Lorentz Förlag.

Svenska bankföreningen 1.

[http://www.swedishbankers.se/web/bf.nsf/\\$all/0B47F58CF4632CAEC12577ED00336BF7?OpenDocument](http://www.swedishbankers.se/web/bf.nsf/$all/0B47F58CF4632CAEC12577ED00336BF7?OpenDocument) (Hämtad: 2011-05-18).

Svenska bankföreningen 2.

[http://www.swedishbankers.se/web/bf.nsf/\\$all/AFDBE7326A3D1CCCC1257618004AE47F?Open](http://www.swedishbankers.se/web/bf.nsf/$all/AFDBE7326A3D1CCCC1257618004AE47F?Open) (Hämtad: 2011-05-18)

Svenska bankföreningen 3. (Mars 2010). *Banker i Sverige. Faktablad om svensk bankmarknad*. Hämtad från Svenska bankföreningen:

[http://bankforeningen.se/web/bfmm.nsf/lupGraphics/Broschyren%20mars%202010.pdf/\\$file/Broschyren%20mars%202010.pdf](http://bankforeningen.se/web/bfmm.nsf/lupGraphics/Broschyren%20mars%202010.pdf/$file/Broschyren%20mars%202010.pdf)

(2011-04-04)

Svensk bankföreningen 4.

[http://www.swedishbankers.se/web/bf.nsf/\\$all/0B47F58CF4632CAEC12577ED00336BF7?OpenDocument](http://www.swedishbankers.se/web/bf.nsf/$all/0B47F58CF4632CAEC12577ED00336BF7?OpenDocument) (Hämtad: 2011-05-19)

Svensson, B. (2003). *Redovisningsinformation för bedömning av små och medelstora företags kreditvärdighet*. Uppsala universitet.

Sveriges Riksbank 1. (2011-05-03). <http://www.riksbank.se/templates/Page.aspx?id=46019>

Sveriges Riksbank 2. Finansiell stabilitet 2/2010. *Basel III – effekter på de svenska bankerna i Sverige*. s 61-67. Hämtad från Riksbank:

[http://www.riksbank.se/upload/Dokument\\_riksbank/Kat\\_publicerat/Rapporter/2010/FS%202010\\_2/fs\\_2010\\_2\\_sv\\_ruta4.pdf](http://www.riksbank.se/upload/Dokument_riksbank/Kat_publicerat/Rapporter/2010/FS%202010_2/fs_2010_2_sv_ruta4.pdf)  
(2011-05-09)

Sveriges Riksbank 3. (Hämtad: 2011-05-18)

<http://www.riksbank.se/templates/Page.aspx?id=46123>

Sveriges Riksbank 4. (2011-05-09).

[http://www.riksbank.se/upload/Dokument\\_riksbank/Kat\\_publicerat/Artiklar\\_PV/goranlind.pdf](http://www.riksbank.se/upload/Dokument_riksbank/Kat_publicerat/Artiklar_PV/goranlind.pdf)

Tegin, Å. (1997). *Kredithandboken*. Falköping: Norstedts Juridik.

Thurén, T. (2005). *Källkritik*. Stockholm: Liber AB.

Wingborg, J & Landström, H (2000) *Financial bootstrapping in small businesses: examining small business manager's resource acquisition behaviours*. *Journal of Business Venturing* 16, s 235–254.

# **Bilaga 1:**

## **Intervjufrågor:**

### **Arbetslivserfarenhet:**

- Hur länge har du arbetat inom bankverksamheten?
- Vilken erfarenhet har du inom kreditbedömning? Beträffande företag?
- Vilka kunder har du haft kontakt med (stamkunder eller nya kunder)?

### **Organisationen kring kreditgivningen och dess process:**

- Vilka lagregler har bankerna att följa när det gäller kreditbedömningen?
- Vilka är de viktigaste faktorerna vid kreditbedömning?
- Hur ser rutinerna ut när ett företag söker kredit? Arbetar ni med någon policy som ni själva har arbetat fram? Är en eventuell policy framjobbat på lokalnivå?
- Vilken information krävs som underlag vid kreditbedömningen?
- Hur bedöms ett företags återbetalningsförmåga och kreditvärdigheten?
- Har det införts ändringar med tiden hur kreditbedömningen går till? Har ändringar i er kreditgivningsbedömning ändras efter "finanskrisen"?
- Finns det fall då en kreditbedömning ej behövs göras?

### **Kreditgivningsformer och säkerheter:**

- De vanligaste kreditformerna?
- I vilken utsträckning blir det aktuellt med att lämna säkerhet? Och hur kopplas detta till de olika kreditformerna?
- I vilka fall kräver banken inte någon säkerhet?

### **Kreditförluster:**

- Vad görs för att minimera eventuella kreditförluster?
- Hur agerar bankerna i situationer där kunden/låntagaren ej betalar? Vad görs i situationer där betalningsinställelser riskeras?

### **Bankens taktik:**

- Hur ser konkurrensen kring kreditgivningen ut?
- Vad gör ni för att locka flera kunder och är detta målet?



## **Bilaga 2:**

### **Frågor till SEB**

Kan ni förklara kreditprocessen steg för steg? Vad händer när ni har fått in all information ni behöver vid kreditbedömningen? Sker det någon form av dokumentation kring kreditansökan? Hur behandlas denna dokumentation? Sker det en genomgång av kreditpropån vid ett större möte på avdelningen? Hur många personer, antal, krävs det för att bevilja en kredit?

När det gäller kreditbedömningen har företagets storlek någon betydelse, det vill säga finns det skillnader när stora företag ansöker om kredit jämfört med småföretag? I sådana fall vilken skillnad? Hur definierar ni småföretag, delar ni in era kunder i småföretag utifrån omsättning eller utifrån andra faktorer?

Finns det även skillnader när det gäller nyetablerade småföretag jämfört med etablerat småföretag i kreditbedömningsprocessen?

Du nämnde vid det tidigare besöket att information om kassaflödet, företagets ekonomiska situation, tidigare erfarenhet utav branschen från företagets ägare/ledning samt budget. Behövs annan information och vilken då i sådana fall? Vilken information är viktigast i kreditbedömningsprocessen? Används annan information när det gäller småföretag eller skiljer sig processen jämfört med stora företag?

Använder ni samma information när det gäller företag som är redan kund hos er jämfört med icke-kunder? Ni kanske hoppar över några steg i kreditbedömningsprocessen?

Görs alla steg i kreditbedömningsprocessen lika oavsett kreditstorlek och oavsett storlek på företaget (kredittagaren)?

Görs det kreditupplysningar då företaget skall ansöka om kredit? Hur påverkar betalningsanmärkningar er kreditbedömningsprocess? Vad händer om ett företag har anmärkningar, får företaget avslag eller inte och vilken effekt få den på räntan? I så fall hur? Vad händer om ett företag får betalningsanmärkningar under kredittiden?

Hur går ratingsystemet till? Vilka faktorer/parametrar bedöms i denna? Har det olika vikt i sådana vilka? Är det samma parametrar oavsett företagsstorlek? Görs samma rating oavsett kreditstorlek? Görs det i ratingsystem bedömningar av företagets bransch, det vill säga tar man hänsyn till om företaget befinner sig i en konjunkturkänslig bransch?

Är det kostsammare, i form av tid/pengar, för SEB att bedöma kreditvärdigheten på småföretag jämfört med stora företag? Om det finns ökat kostnad, hur hanteras den ökade kostnad?

Är det skillnad när det gäller säkerheter då ett litet företag ansöker om kredit jämfört med stora? Kräver ni automatiskt större säkerhet av ett litet företag jämfört med ett stort eller vad är det som bestämmer vilken säkerhet ni kräver?

Tar ni hänsyn till vad företaget skall använda sin kredit till? Till exempelvis investeringar etcetera. Och på vilket sätt tar ni hänsyn till detta?

Vilka faktorer tar SEB hänsyn till när ni skall prissätta krediten, det vill säga räntan?

Finns det andra risker som förknippas med småföretag jämfört med större företag när det gäller kreditgivningen? Finns det även risker när småföretaget är nya som kund hos SEB? Hur hanteras detta?

Vilka svårigheter finns det i kreditbedömningsprocessen gentemot småföretag jämfört med stora företag?

Medarbetarna vid SEB, vilken kunskap/utbildning har dem som hanterar kreditbedömningen? Finns intern utbildning? Hur baseras deras lön, provision eller annan lön?

När kredit avslås vad är vanligaste orsaken? Ger SEB en motivering till varför en kredit avslås?

Basel III kommer som kanske bekant att införas stegvis från 2013. Hur arbetar SEB inför detta? Sker det någon förberedelse och i sådana fall hur och vart sker den (i Västerås eller på annat håll)? Hur kommer Basel III att påverka er kreditbedömning gentemot småföretag?

## **Bilaga 3:**

### **Frågor vid besöksintervju hos Nordea, tisdagen den 24 maj 2011**

Kan ni förklara kreditprocessen steg för steg? Vad händer när ni har fått in all information? Vad händer sedan när krediten beviljas? Hur många personer krävs det för att bevilja en kredit?

När det gäller kreditbedömningen har företagets storlek någon betydelse, det vill säga finns det skillnader när stora företag ansöker om kredit jämfört med småföretag? Finns det även skillnader när det gäller nyetablerade företag jämfört med etablerat företag?

Görs alla steg i kreditbedömningsprocessen lika oavsett kreditstorlek?

Använder ni annan information när det gäller företag som är redan kund hos er? Ni kanske hoppar över några steg i kreditbedömningsprocessen?

Görs det kreditupplysningar då företaget skall ansöka om kredit? Hur påverkar betalningsanmärkningar er kreditbedömningsprocess? Vad händer om ett företag har anmärkningar, får företaget avslag eller inte och vilken effekt få den på räntan? I så fall hur? Vad händer om ett företag får betalningsanmärkningar under kredittiden?

Hur går ratingsystemet till? Vilka faktorer/parametrar bedöms i denna? Har det olika vikt? Är det samma parametrar oavsett företagsstorlek? Görs det i ratingsystem bedömningar av företagets bransch, det vill säga tar man hänsyn till om företaget befinner sig i en konjunkturkänslig bransch?

Förra gången var vi på besök nämnde ni riskbarometer, är det samma sak som ratingsystem? Kan ni förklara mer om riskbarometern?

Är det kostsammare för Nordea att bedöma kreditvärdigheten på småföretag jämfört med stora företag? Om det finns ökat kostnad, hur hanteras den ökade kostnad?

Är det skillnad när det gäller säkerheter då ett litet företag ansöker om kredit jämfört med stora? Kräver ni automatiskt större säkerhet av ett litet företag jämfört med ett stort eller vad är det som bestämmer vilken säkerhet ni kräver?

Tar ni hänsyn till vad företaget skall använda sin kredit? Till exempelvis investeringar etcetera. Och på vilket sätt tar ni hänsyn till detta?

Förra besöket nämnde du att småföretag vänder sig till Eskilstuna vart går gränsen för småföretag? När vänder de sig till er?

När kredit avslås vad är vanligaste orsaken?